

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 12 kor.
Félévre 6
Negyedévre . . . 3

Bérmentelen levelek
csak ismert kezektől fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem adtnak
vissza.

Egyes szám ára 30 fill.

A nyilttérben mindm
garmond sor díja 40 fill.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdéseknél:
Minden szó után 2 fill.

Petinnél nagyobb, avagy
diszbuttkel, vagy körzet-
tel ellátott hirdemények-
ért térmenték szerint min-
den negyszög centim. után
6 fill. számítatik.

Állandó hirdéseknél ked-
vezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküld-
mények a kiadóhivatalhoz
intézendők.

Az új főispán programja.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

A legmélyebb tisztelet érzetével üdvözlöm Önöket a mai napon, midőn Ó esász. és ap. kir. Felségének legkegyelmesebb elhatározása folytán és a magas kormány bizalmából, Zemplén-vármegye főispáni székét ezennel elfoglalom.

Ez alkalommal első sorban szükségesnek tartom kinyilatkoztatni, hogy a mig egyrészt teljes tudatában vagyok a kitüntetésnek, mely engem az által ért, hogy e történelmi nagyjelentőségű vármegyének területére neveztettem ki (Éljenzés) addig másrészt egész mértékben érzem azon nagy felelősségnek súlyát is, melyet az imént letett eskü által magamra vállaltam. A kitüntetés jelentőségét fokozza nálam a visszapillantás azon kiváló férfiakra, kik eddig e főispáni székben ültek és a kik ennek annyi fényt és díszségeket kölcsönöztek. Hisz kezdve 1214-ben Pataki Mártonnál, folytatva a Drugethek-nél, Perényiek-nél, Szapolyai Jánosnál, a legújabb korban pedig hazánk örökemlékezetű, nagy fiánál, gróf Andrássy Gyulánál, végig a zemplén-vármegyei főispánok között, a legmagasabb méltóságokkal felruházott legjelesebb férfiaknak egész sorát látjuk.

Az előbb említett felelősségnek érzetét pedig még növeli, hogy oly férfi utódként jelenek meg itt Önök előtt, ki 19 mozgalmas éven keresztül bölcs körültekintéssel és nagy buzgajommal vezette e vármegyének ügyeit, kinek különösen épp e város, Sátoralja-Ujhely, oly sokat köszönhet és a kinek neve Zemplénvármegye történetében maradandó betűkkel lesz följegyezve. (Nagy éljenzés.)

Tisztán látom tehát az ez állásból reám háruló nagy feladatokat és mindazon a nehézségeket, melyekkel nekem, ki politikai multra még nem hivatkozhatom, meg fog kelleni küzdenem. Csak egy körülmény bátorít engem mindezekkel szemben, minthogy a kölesönös megértés és az összhang a vármegye közönségével — nézetem szerint — a jó közigazgatásnak egyik alapföltétele (Lelkes éljenzés) e körülmény pedig az, hogy én nem mint idegen jövök Önök közé ide; hisz e vármegye területén folytak le gyermekéveim és ifjúkorom, ide fűződnek életemnek legszebb emlékei, itt — a családi tűzhelynél — szívtam magamba a szabadelvűségnek ama magas eszméit, melyekhez törhetetlenül ragaszkodni, melyeket mindenkor minden téren diadalra juttatni politikai hitvallásom! (Hosszan tartó, igen lelkes éljenzés és taps.)

Szigoruan vett programmal nem járulhatok Önök elé, (Halljunk! Halljunk!) mert mig egyrészt állásomból folyó teendőim körét a törvény szabályozza, addig másrészt egészen természetes, hogy mint a Széll-kormány bizalmának letéteményese, minden tekintetben hiva vagyok a mai kormányzati rendszernek, mely Deák Ferencnek elvei alapján, békés munkálkodással, a magyar nemzeti állam kiépítésére törekszik. Hogy milyen eredménnyel, ezt eléggé bizonyítják azon üd-
vös alkotások és elért nagy sikerek, melyek

már eddig is Széll Kálmán miniszterelnöknek nevéhez fűződnek. (Éljenzés.)

De hogy szándékaimra és törekvéseimre nézve a tekintetes törvényhatósági bizottság tagjainak már előre is tájékoztatást nyújtsak, engedjék meg, hogy lehetőleg röviden kifejtsem Önök előtt, hogyan fogom fel az elem szabott kötelességeknek körét és melyek azok a főbb szempontok, a melyekre figyelmemet különösen kiterjeszteni: erős elhatározásom. (Halljunk! Halljunk!)

Mindenek előtt kijelentem, hogy mint a végrehajtó hatalom képviselője, szigoruan örködni fogok, hogy a törvények és rendeletek megtartassanak, (Éljen! Halljunk!) és mindenkiel szemben egyenlő mértékkel alkalmaztassanak. (Lelkes éljenzés.) Hogy kiváló gondnal meg fogom őrizni e vármegye önkormányzati jogait és hogy mindenkinek egyéni és politikai szabadságát a legnagyobb tiszteletben fogom tartani. (Éljenzés és taps.) Hogy vallás- és osztálykülönbség nélkül, (Lelkes éljenzés) mindenkinek jogos igényeit teljesíteni, méltányos kívánságait meghallgatni fogom és hogy minden ügyben lelkiismeretem szerint a legigazságosabban fogok eljárni. (Éljen! Éljen!) Teljes erőmből törekedni fogok, hogy felekezetek és nemzetiségek békés egyetértésben éljenek egymással, s hogy politikai barát és ellenfél egyaránt, vállvetve működjenek közre, hogy e vármegye közigazgatása minél jobb, minél tökéletesebb legyen. (Éljenzés és taps.)

De minthogy a közigazgatás gépezete csak akkor működhetik jól, ha az egyes részek működése megfelelő, igyekezetem oda fog irányulni, hogy mindenki a maga hatáskörében fennakadás nélkül végezze el munkáját — és hogy helyes munkabeosztás által egyrészt a túlterheltség lehetőleg elkerültesse, másrészt pedig pontos és gyors közigazgatás létesüljön. Én magam teljes mértékben ki fogom venni részemem a munkából, (Nagy éljenzés) nem fogok kimélni sem időt, sem fáradságot és összes képességeimet fel fogom használni e kiváló vármegyének békés együttműködésben való felvirágoztatására. (Éljenzés.)

Ezen kitűzött cél azonban csak akkor lesz elérhető, ha a vármegye közönségének támogatása és közreműködése mellett én is egy jeles tisztikarra támaszkodhatom, mely kötelességeit hiven, lelkiismerettel és becsülettel teljesíti. Mely a szegénysorsu nép iránt őszinte jóindulattal viselkedik (Lelkes éljenzés), mely tekintettel van ennek szorult helyzetére és a melytől bármilyen hatalmi túlkapások távol állanak. Mert ha érvényesülni akarunk, elfedni, elpalástolni nem szabad engednünk semmit, a miért is elnézésre, mely a gyöngéknél szokott kijutni, nem számítunk, de igényt tartunk becsülésre, mely a tiszta lelkiismerettel teljesített kötelességeknek kijár, tekintélyre, mely az erőseknek szokott osztályrésze lenni. (Lelkes éljenzés.)

Mint elnöke a közgyűléseknek, megőrizve mindenkor pártatlanságomat, örködni fogok, hogy a szólásszabadságon soha csorba ne ejtessek — és hogy szenvedély, vagy személyes ellenszenv a tárgyalások méltóságát meg ne zavarja. Hogy az igazság követelményei mindenkor szemmel tartassanak és hogy kizárólag a haza és a törvényhatóság érdekei irányítsák a tárgyalások menetét. (Általános tetszés, éljenzés.)

Ellenőrzői tiszteletből kifolyólag a közvagyon kezelésére és a közjövödemeknek céljaikra való fordítására a legnagyobb éberséggel fogok felügyelni, valamint arra is, hogy ugy a vármegyében, mint a községekben a takarékoság elve érvényesüljön. (Bravó—Éljen!)

Ezekenkivül, tekintetes Törvényhatósági Bizottság, a hol csak lehet, oda fogok hatni, hogy mezőgazdasági viszonyaink javittassanak, mert hisz földmivelő állam vagyunk első sorban és így a gazdasági feladatoknak megoldása a megélhetési kérdéssel szorosan kapcsolódik.

De egyszersmind ki fogom terjeszteni figyelmemet az ipar és kereskedelem fellendítésére is, mert párhuzamosan kell ezeknek fejlődniök, hisz egy egészet képeznek a nemzetek haladásának történetében. Minthogy azonban minden csak akkor vihető keresztül, ha elegendő munkaerőre számíthatunk, nagy súlyt fogok fektetni az e vármegyében annyira elharapódzott amerikai kivándorlások kérdésére is. Remélem és hiszem, hogy az esetben, ha a megélhetési idehaza meg lesz könnyítve új keresetforrások nyitása által, a biztos alapokon való megélés lehetősége itthon és a ragaszkodás a szülőföldhöz, mely kell, hogy már a legzsengőbb korban bele oltassék a haza minden fiának szívébe, együtt képesek lesznek javítani a jelenlegi állapotot. Képesek lesznek ellensúlyozni a létért való nehéz küzdelem nyomása alatt kifejlődött ama gyors meggazdagodási vágyat is, mely bizonytalan kalandokra esábit és bizonytalan nyereségért a biztos létalap feladására vezet. Egyáltalában a népek, a legalsóbb néprétegeknek sorsát is mindenkor a legmelegebben szívemem fogom viselni és igyekezni fogok, hogy gyakrabban rátapintva a népet útterére megelőző intézkedések és a fellépő kórtüneteknek gyors orvoslása által komolyabb szociális bajoknak elejét vegyem, s hogy a népek működését és jólétét tölem telhetőleg előmozdítsam. (Lelkes éljenzés!)

Tekintetes törvényhatósági Bizottság! (Halljunk! Halljunk!)

Ha mindezt a tisztikar segítségével és a társadalmi tényezők pártolásával sikerülni fog keresztül vinnem — persze soha át nem lépve törvényszabta hatáskörömet — ha az összhangzó békés együttműködés biztosítva lesz, akkor el fogjuk tudni érni azt a célt, melyre mindnyájunknak törekednünk kell: egy példás közigazgatást és egy egészséges alapokon nyugvó vármegyei életet.

És ezzel nemcsak a vármegyének fogunk hasznára lenni, hanem javára fog szolgálni az egész hazának is, mert a törvényhatóságok összessége alkotván az államot, ez alapföltétele egy minden irányban erős Magyarországnak. A mit ha elérünk, nyugodtan és bátran nézhetünk a jövő elé, mert bármit hozzon is az, vértelve leszünk minden eshetőséggel szemben és mindazon ellenséges hullámok, melyek a mi megrontásunkra irányulnak, megtörve egy hatalmas Magyarország sziklatalapzatán, vagy elerőtlenedve, teljesen szét fognak esni, vagy pedig kénytelenek lesznek irányt változtatva iszapos vizüket máshová hampölygetni! (Nagy tetszés, taps és lelkes éljenzés.)

És most, tekintetes törvényhatósági Bizottság, midőn még a kitüntető és megtisztelő meleg fogadtatásért, melyben engem részesítették, hálás

köszönetemnek adok kifejezést, engedjék meg, hogy azon szívem mélyéből fakadó óhajjal fejezzem be beszédemet, hogy azon munka, a melyet együtt működve és egymást támogatva folytatni hivatva vagyunk, valóban hasznos legyen e szép vármegyére; hogy gáncs ne érhesse bennünket soha, hanem, hogy mindnyájunkat azon tudat lelkesítsen, hogy minden tőlünk telhető elkövettünk, hogy e vármegye minél elégedettebb, minél boldogabb legyen.

Ég áldása legyen rajta!
Éljen a Király, éljen a haza, éljen Zemplén vármegye! (Kitörő, szünni nem akaró lelkes éljenzés és taps.)

A főispán beiktatása.

Sátoralja-Ujhely, júl. 16.

Hadik Béla grófot, Zemplén vármegyének valóban nagy reményekre jogosított ifju főispánját, ma iktatta be a tekintetes és nemes vármegye közönsége osztatlan lelkesedéssel, közörömben egyező szívvel, a Zemplénnel tőszomszédos társtörvényhatóságok küldöttségei és a mágnásvilágból is nagy számmal eljöttek jelenlétében, részükrol is az örömmel ki-kitört lelkesedésével.

A mi megelőzte volt a Hadik Béla gróf főispáni jövetelét, a közbizodalom, most hogy főispáni székét elfoglalta, irányában minden oldalról megszilárdult. Ha büszkeségre hajlandó érzés lakoznék lelkében, elmondhatná a cézári igéket: „Jöttem — látam — győztem!”

Valóban győzött.

Már a találkozásnak első perceiben meghódította a szíveket, mert nyívanvalóvá tette az egyéniségéhez fűződő, nem közönséges erényeket; a szép testben lakozó szép lelket, a parancsoló jellemet, a „categoricus imperativus”-t; legelőképp pedig azt a hatalmat, a minnek a neve: *ékesszólás*, — a mi az ifju nemes grófnál, úgy vettük észre, a vér hajlandósága, nem pedig a száj járása.

Az a Kant-féle „categoricus imperativus” pedig, mely elveken alapszik és megalkuvást nem tűr, székfoglaló beszédében nyilatkozott meg. Mintha nem is beszéd, hanem kovácsolt paizs volna az a székfoglaló és mintha a spártai édes anya szózata hallatszanék belőle, a ki, mikor oda nyújtotta a mérközés mezejére indult fiának azt a paizsot, a vitészség eszközét, azt mondotta: „Vagy ezzel — vagy ezen!”

Mi kívánjuk a nemes grófnak, ifju főispánunknak, hogy ezzel a program-paizssal győzve és nem ezen legyőzve fussa

meg a fényes pályát, melyre a gondviseléstől kitérített végzete Zemplén ege alá szólította.

A tisztelet és szeretet, mely irányában az első nap megnyilatkozott, általános és impozáns volt. Az ilyen megnyilatkozás, úgy hisszük, nem csupán a főispáni méltóságnak, hanem a férfiú kiváló tulajdonságainak is szólott. Az ilyen osztályrész, nem csalódunk itéletünkben, a szeretetre és tiszteletre egyaránt méltó egyéniségnek továbbra is és minél tovább, annál inkább osztályrésze marad.

Véghetetlenül nyájas nyilatkozataiból, miket a nála tisztelgett küldöttségekhez intézett, különösen megragadta a mi figyelmünket egy, t. i. az, hogy a vármegye tisztikarával nem csak egyetérteni, de együtt érezni is kíván, a mit úgy magyarázunk, hogy nem csak érdekeinknek védelmezője, de örömeink, bánataink részese, bajaink orvososa, szóval hogy a vármegye tisztikara felett nem csak a főispáni székben, de kitünő főispán-előde szívbéli érzéseinek is örököse kíván lenni.

Ugy legyen!

Ezért szívünk egész erejével üdvözljük őt főispáni székében. Nemes törekvéseinek, céljainak, szándékainak megvalósításához adjon neki a magyarok hatalmas istene erőt, kitartást, szerencsét!

Mint az „erőnek cimere” sokáig éljen felettünk és közöttünk „fauste feliciter et jucunde!”

A Hadik Béla gróf főispán napjáról, a f. évi július hó 16-áról részletes tudósításaink itt következnek:

Homonnától — Ujhelyig.

A Homonnáról reggel 8 óra 15 percekor indult különvonat, mely Hadik Béla gróf főispánt és szűkebb körű kíséretét Ujhelybe szállította, a feldiszitett mozdonyon kívül egy szalonkocsiból és két A. és B. osztályú személykocsiból, meg egy teherkocsiból állott. — A gróf főispán, Csöke József dr., a Hadik-Barkóczy-uradalmak központi igazgatójától kísérve, gyönyörű négyes fogatán 8 ó. 10 p.-kor érkezett Tavarnáról a homonnai v. állomáshoz, hol a váróterem ajtaja előtt utcát formált sok száz főnyi sokaság igen lelkes éljenzése mellett a gróf főispánt *Haraszthy Miklós*, a homonnai járásnak díszmagyarba öltözött főszolgabirája, mellén a Ferenc-József-lovagrend keresztjével, köszöntötte. — A Tavarnáról érkezett kíséreten kívül felszállottak a gróf főispánnal Homonnán Szirmay Pál nagybirtokos, Lippe Ebenhard gr., úgyszintén a homonnai és a sztrópkai járások főszolgabirái — *Örmező-állomáson Széchenyi László gróf*, *Diószeghy János* a varanai j. főszolgabirája és *Stromph Pál*, a Hadik-Barkóczy-uradalmak főerdőmestere, — *Nagy-Mihály-állomáson Füzesséry Tamás* j. főszolgabíró, — *Töke-Terebes-állomáson Andrassy Tiva-*

ispánja, *Thököly Imre* grófnak és pártjának határozott ellenfele. Erdemes része volt, a zempléni fegyveres nemesség élén, Bécsnek felszabadításában, mikor Szobieszki János lengyel király oldala mellett a török hadsereg széjjelveretésénél hősiessé harcolt. Szobieszki lengyel királyt és a király kíséretét hazautazásakor homonnai várkastélyában több napon át vendégeül látta. — Minthogy a vármegyénk történetében oly erdemesen helyt foglalt Drugeth-család fiágának a XVII. század végén magva szakadt, Zemplénnel 6 volt az utolsó Drugeth-főispánja.

34. *Szalai Barkóczy Ferenc gróf*, Leopold királytól a vármegye főispáni méltóságát 1685-ben kapta, mégpedig a fiutódokra is átszálló örökösödés rendjével. Hogy a vérszomju Caraffa tábornok nevére örök gyalázatot árasztott vérfürdőbe egyetlenegy zempléni hazafit sem fullasztott bele az ököljog: ez a nagy szerencse az ő kiváló erélyességének tudandó be érdemül. — Anyai ágról, a Barkóczy Ilona grófnő ágáról, a folyó jelenből a régmúltba visszamenő számitással, ötödik izint való anyai őse ez az első Barkóczy főispán a most beiktatott főispánnak, *Hadik Béla* grófnak.

35. *Szalai Barkóczy Ferenc gróf* (a második) 1706-tól főispán. Kezdetben a II. Rákóczi Ferenc fejedelem vezérelte fegyveres nemzeti pártnak egyik zászlóvivője. Résztvett az abrenunciáló önödi (helyesebben sajó-körömi) országgyűlésen is. Mivel azonban a Beresényi-féle romboló irányzat őtet is eltíprással fenyegette, a Munkács várát ostromló Lefelholtz cs. kir. tábornoknak ajánlotta fel kardját és karját. I. József császár-király alatt kegyvesztett lón, sőt ideig-óráig még főispáni méltóságát is kényte-

darné, *Hadik-Barkóczy Endréné*, *Hadik Jánosné*, *Vay Adámné* grófnék és *Hadik Karolina* grófkisasszony; *Andrassy Tivadar*, *Gyula* és *Géza* grófok, *Hadik-Barkóczy Endre* gróf, *Hadik János*, *Vay Adám* és *Gábor* grófok. — Velejte-állomáson *Andrassy Sándor* grófné és *Barthos József*, az ujhelyi j. főszolgabirája, az urak mindnyájan díszmagyarban. Így érkezett és robogott be a vonat pontban 1/2 11-kor Sátoralja-Ujhely-állomásra.

Az állomástól a diadalkapuiig.

Már jóval a főispánt hozó különvonat érkezése előtt, a közönségnek minden rendű és rangu ezernyi serege lepte el az állomás előtti területet, a várótermeket és a perront. Ide gyűltek a pompás fogatokon érkezők, nagy kincsset érő díszmagyar ruhás mágnások, a vármegyei közélet kimagasló alakjai, vezető férfiai, a szomszédos törvényhatóságok főispánjai és küldöttei és mindazok, kik a főispán üdvözlésére megjelentek.

A „felvételi épület” előtt állott föl a *Dókus Gyula* vármegyei főjegyzőtől vezetett bandériom, míg az ötös, négyes és kettős fogatokat a rak-tárak felé eső szabad területen helyezték el az érkezés sorrendjében.

Néhány perccel a különvonat beérkezése előtt a fogadásra megjelent urak a peronról a pályatestre mentek s ott félkört formálva állottak, a mig pontban 1/2 11 órakor a főispánt és kíséretét hozott különvonat berobogott. A mini *Hadik Béla* gróf főispánnak díszmagyarba öltözött daliás alakja a koesi ajtajában feltűnt és a vele jött mágnásokkal és főszolgabírákkal a vonatról leszállott, riadó éljenzés köszöntötte.

A vármegye nagy küldöttsége, úgyszintén a szomszédos törvényhatóságok és *Kassa* sz. kir. város küldöttségei élén *Andrassy Sándor* gróf dr., vármegye bizottsági tag, a következő üdvözlő beszédet intézte *Hadik Béla* gróf főispánhoz:

Méltóságos főispán ur!

Ósi szokás szerint jelenünk meg méltóságod előtt, hogy székfoglalása alkalmából üdvözljük. (Éljenzés.) — Mi főispánunkban nemesak az államhatalom képviselőjét tiszteljük, de vármegyénk érdekei leghatalmasabb őret, közéletünk vezérét.

Oszinte öröm tölti el kebleinket, mely hálával tartozunk kegyelmes királyunknak, hogy zempléni embert volt kegyes vármegyénk élére állítani, akinek tetteit nem pusztán a kötelességérzet fogja vezérelni, de a szeretet, a szűkebb hazája iránti ragaszkodás. (Lelekes éljenzés.) Méltóságodat eddig a leggyöngédebb érzelmek kötéik a vármegyéhez, itt töltötte gyermekkorát, mint ifju itt volt álmainak első színhelye, melyek emlékei a férfit is mindig visszavonzották. Ezentul súlyosabb láncok fogják hozzá fűzni, de elviselnie könnyű lesz, mert erősebbek.

Méltóságodra szép, de nehéz feladatok várnak, melyek sikeres megoldása méltóságodnak dicsőséget, nekünk meglegedést fognak hozni.

Közigazgatásunk javítása, anyagi jólétünk emelése, a kivándorlók, a magyarság ügye: gondjai állandó tárgyát fogják képezni.

Hazafias működésében, vármegyénk közönsége erős támogatására számíthat, legforróbb kívánságunk, hogy a közel jövőben nemesak

len volt átengedni *Petheő Mihály* grófnak; később azonban ismét „grata persona” lett, de a főispáni méltóság örökös jogának csakis a saját személyéhez kötött korlátolásával.

36. *Gersei Petheő Mihály gróf*. Főispánkodása alatt — miközben (1711—1734) az új szerzeményi bizottmányának (Comissionis Neoaquisticae) egyik birája is volt — Zemplén vármegye szép számu segédhadat menesztett III. Károly királynak a török ellen viaskodott birodalmi hadseregébe.

37. *Berényi Tamás gróf* (karancs-berényi.) előbb (1734-ben) főispáni helytartó, később (1737—1747) valóságos főispán. Kitüntette magát, mint királyi biztos, a vármegyénk területén akkor dult pestis elfojtásában; az ugynevezett hét éves háboru folyásán pedig diadalmasan harcolt az európai közvélemény ellen *Mária-Terezia* királynő igazainak megoltalmazásáért a zempléni nemesi felkelők élén. Helytartója volt a főispáni széken utóda:

38. *Klobusitzky Antal báró* (zétényi) 1747—1756. főispán. Eletirója, *Szirmay Antal*, csak nagy általánosságban jegyezte fel róla, hogy a „vármegyének hirt, dicsőséget szerzett.”

39. *Szalai Barkóczy Ferenc gróf* (a harmadik) *Pálóc* és *Tavarna* örökös ura, egri püspök, később (1804.) esztergomi hereceprimás, valóságos belső titkos tanácsos. Zemplén, szülőföldjét, bár csak egy évig volt főispánja, odaadó ragaszkodással szerette. A esicsvai várnak festői szép romjai közt, a tavarnai *Hadik-Barkóczy* kastély felett, a *Ücsicsva-hegyen* még ma is látható, remetelakának tőszomszédóságában, a freskófestésű kápolna, hol az imádság szárnyain felemelkedett lelke legközelebb érezte magát te-

Folytatás az I. mellékleten,

TÁRCA.

Zemplén vármegye főispánjai.

— A Zemplén eredeti tárcája. —
(Folyt. és vége.)

30. *Homonnay-Drugeth János gróf*, Ungnak is örökös főispánja, országbíró. Főispáni installációját 1632-ben tartotta Zemplén várában. Afféle árnyék-főispán, kit, mint ellenfelet, a nagy kortársak fénye elhomályosított. Az atyja, *György* főispán, életében lappangott kereszttyén türelmetlenség szülte háborúság katolikuskok és protestánsok között az ő főispánsága alatt kitört és lángba borította *Bethlen Gábor* birodalmát, egész Zemplénvármegyét is. A „hajdu király”-nak, *Drugeth Bálint*nak unokája, ez a *János* főispán, 1645-ben dicstellenül végezte balsorstól üldözött életét.

31. *Bocskói Bocskay István báró*, 1642-től főispánkodásának végső éveiben belekeveredett a *Wesselényi-féle* összeesküvésbe. Alispánját, a Bécsben mártíromságot szenvedett *tolesvai Bónis Ferencet*, s a *Borsi* mellett nyílt esatába ereszkedett zempléni felkelt nemességet eserben hagyva, anyámasszony katonájaként gyáván kerekelt oldott és elmenekült *Szerdahely* irányában a *Bodrogotultra*, onnan *Erdélybe*.

32. *Petheő Zsigmond gróf* (gersei.) 1672-től főispán. Hűségért és hűséges szolgálatainak jutalmáért *Leopold* király az aranygyapjas-rend adományozásával tüntette ki. A *Reinfels* vára ostrománál kapott sebeiben múlt ki.

33. *Homonnay-Drugeth Zsigmond gróf*, Ungnak örökös, Zemplénnel pedig 1675-től fő-

a remény és tisztelet, de a hála és szeretet hangjain üdvözölhessük.

Isten hozott! (Lelkes, hosszantartó éljenzés.)

Mire Hadik Béla gróf főispán szép, érces hangon, hogy a környék körül állók mindnyájan megérthették, így válaszolt:

Kedves barátom!

Tisztelt Uraim!

Fogadják kérem azon szép szavakért, melyeket *Andrássy* Sándor gróf kedves barátom, az Önök nevében hozzám intézett, őszinte szívből jövő, legforróbb köszönetemet. Nem is mondhatom, mennyire megörvendeztettem engem az a szíves és fényes fogadtatás, melyben a mai napon mindenütt részesítenek. Legyenek kérem meggyőződve, hogy én mindenkor teljes erőmből törekedni fogok, hogy magamat e kitüntetésre méltónak mutassam és hogy e vármegyére nézve hasznos munka által kiérdemljem magamnak előlegezett bizalmukat. (Lelkes éljenzés.) De én nemcsak együtt működni kívánok önökkel, hanem minthogy részemem ki szándékozom venni itt, új otthonomban, a társadalmi életből is: remélem és hiszem, hogy, megismerve és megértve egymást, együtt fogunk érezni is. (Éljen! Éljen!) Forrón remélem, hogy a haza és a vármegye iránt táplált igaz szeretet érzetében egybeforrva, mindnyájan közre fogunk működni e dicső multu vármegyének felvirágoztatására és hogy a kölcsönös rokonszenv és becsülés köreiből összerakva a bizalomnak azon talapatát, mely minden üdvös munkának alapját képezi, sikerülni fog nekünk építeni és alkotni Zemplénvármegyének javára és boldogságára. (Lelkes éljenzés.)

Ezt kívánom, ezért tohászokodom! (Felbuzdult nagy éljenzés.)

Az erőteljes és szónoki lendülettel elmondott szép beszéd riadó és hosszantartó éljenzésekben talált visszhangra, a minek lecsillapulása után megkezdődött a bevonulás.

A diszbandériom és bevonulás.

A főispán, követve a többi uraktól, a jelen ünnepies alkalomra szépen földiszított első osztályú várótermen át jött az állomás előterére, a melynek közepén állott a napfényben káprázatosan ragyogó *diszbandériom*.

Amint a főispánt megpillantották, fölharant a huszár vigyázz-kürtszava, háromszoros éljen köszöntötte az ünnepeltet és a bandériom egy remek kanyarodással megindult. A menetet két, diszbeöltözött vármegyei huszár nyitotta meg. Azután jöttek a banderisták. Legelől: *Dókus* Gyula kamarás, a vármegye főjegyzője, szingazdag, aranyos, sujtásos díszmagyarban, szibériai fehér farkas kacagányval, pompás két csatlósától vezetett paripán; utána *Meczner* Gyula, az idősebbik, kezében a vármegye II. Rákóczi-korabeli lovassági zászlajával, mellette *Thuránszky* László, jobbjobban a Ferdinánd király korabeli vármegyei banderisták díszzászlajával, mindkét zászlós két-két csatlóstól kísérve. Utánuk jöttek megannyian színes díszmagyarban és kuruc-korszakbeli huszáruhákban is: Nagy Barna, *Barthos* József,

Nemes Sándor, *Meczner* Gyula, az ifjabbik, *Bernáth* Aladár, *Bajusz* József, az ifjabbik, *Wolkenstein* Oszvald gr. az ifjabb, *Bajusz* Andor, *Diószeghy* János, *Malonyay* Tamás, *Ambrózy* Agoston, *Thuránszky* Tihamér és *Besseney* Zénó dr. banderisták. — A bandériom után következett *Székely* Eleknek, *Sátoralja-Ujhely* székváros polgármesterének, magyaros szép négyes fogata, melyben ő és *Schmidt* Lajos rendőrkapitány ültek. Nyomban utánok *Hadik* Béla gr. főispánnak remek szürke négyese, melyben kívül még *Andrássy* Sándor gr. foglalt helyet. És most következtek a szebbnél-szebb, fényesebbnél fényesebb főúri és uri díszfogatok oly nagy számban és olyan pompában, a minőt *Sátoralja-Ujhelyben* így együtt még nem látott emberi szem.

A díszfogatok.

Az országnak képes lapjai ha nem gondoskodtak arról, hogy ezeket a díszfogatokat nagyközönségök gyönyörködtetésére lefotografossák, bizony helyrehozhatatlan nagy mulasztást követtek el!

Az országos millenáris díszfelvonulásra emlékeztető fogatok ezek voltak: A főispán fogata után a *Mailáth* József grófnak ötös, az *Andrássy* Géza gr. négyes, a *Hadik-Barkóczy* Endre grófnak egy ötös és egy négyes, a *Dókus* Gyula ötös, a *Mailáth* J. gr. a *Moskovitz* Géza ötös, a *Vladár* Emil ötös, a *Dókus* Ernő, a *Sztáray* Sándor gr., a *Barthos* József, a *Spillenber* József, a *Senyney* Béla br., az *Andrássy* Tivadár gr., az *Andrássy* Sándor gr., a *Malonyay* Ferenc, a *Hadik* János gr., a *Leleszi* prépostság, a *Wiczmándy* Ödön, a *Thuránszky* Tihamér, a *Mauks* Árpád, a *Dókus* László, a *Meczner* Gyula, a *Hardenberg* Aladár gr., a *Berechold* Kázmér gr., a *Senyney* István br., a *Lónyay* Gábor gr., a *Harkányi* János br., a *Guttman* Mór, a *Miklós* Béla, a *Molnár* István, a *Nagy* Barna, a *Senyney* Géza br., a *Senyney* Miklós br., a *Waldbott* Ödön br., a *Wolkenstein* Oszvald gr., a *Benesik* István, a *Ganzaug* Miklós, a *Csöke* József dr., a *Zichy* Béla gr., a *Lippe* Eberhardt gr. négyes fogatai; — továbbá a *Molnár* Béla dr., a *Nemes* Sándor, a *Derék* Gyula, a *Meczner* Béla, a *Zalay* Andor, a *Thuránszky* László, a *Kazinczy* Andor, a *Katinszky* Geyza, a *Damjanovics* Agoston, a *Bánóczy* Kálmán, a *piaristák* ujhelyi társháza a *Ligeti* Ignác, a *Gortvay* Aladár, a *Bajusz* József, *Nyomárkay* Ödön dr., a *Markovics* Miksa, a *Grün* Bernát, a *Gruska* Lajos ketős fogatai és még ezeken felül is számos, összesen 89 ketős magánfogat, melyeket azonban följegyezni nem sikerült. — Ezek során, hozzáadva még azt a sok ezer és ezer főnyi közönséget, mely a bevonulás útját jobbról-balról két sorjában megszállva tartotta és szüntelen éljenzésben adott fellelkedést kifejezést örömeinek: tessék elhinni, hogy kicsiben a milléniomi díszmenetre emlékeztetett ez a fényes bevonulás, a minőt, úgy véljük, hogy Zemplénnel kívül eddig még egy vármegyének produkálnia aligha volt módjában! Köszönetünk érte a résztvevőknek a hálás nagyközönség részéről és elismerésünk a közvélemény nevében *Dókus* Gyula cs. es. kir. kamarásnak, mert egysesyedül az ő csüggedetlensége

hozta össze a fényes bevonulásnak ragyogó pontját képezett bandériomot és az ő kitünő rendezése alkotta egybe stilizált felséges széppé a bevonulás sorrendjét!

A diadalkapun át — a vármegyeházáig.

Ünnepies díszbe öltözött a július hó 16-ának tiszteletére feldiszított és fellobogózt székvárosunk. *Sátoralja-Ujhelynek* és környékének ide sereglett, a tizezer lelket jóval felülhaladó nézősége gyönyörködött a menetben. Zászlók lengtek a vasuti állomás épületein, a váróttól a dohány-gyárig vezető hozzájárót két oldalán, itt-ott „ad hoc” hevenyészett, fenyűgalyakkal beárnyékolta páholyok, melyekből a vasuti főtisztviselők és mérnökök nejei, leányai rózsákat dobáltak az ifju főispán kocsijába, mely gyöngéd figyelemért a szeretetreméltóság legnyájasabb nyilvánításával intett nekik köszönetet a főispán.

A *Kössuth*-utca bejáratánál a *Sátoralja-Ujhely* közönsége részéről imponáló arányokban emelt román stíli, két tornyos és három íves, a város és vármegye címereivel díszített, a középső ív fölött ISTEN HOZOTT felirással el látott, fenyű-girlandos diadalkapun* át haladt a menet, lassan méltóságosan, szép rendben a hosszú utvonat két oldalán, a gyalogjárókon szorongó, a házak ablakaiból s az erkélyekről kendőt lobogtató sokaság meg-megújuló lelkes éljenzése mellett. — Valóban: nem is bevonulás, hanem diadalut! *Sátoralja-Ujhely* és nagy környéke egész nagy értelmiségének részéről „prima vista” a szeretetnek imponáns megnyilatkozása!

Igy ért a menet a teljes zászlódsziben pompázott, a főbejáratnál cser- és rózsagirlandokkal ékesített ősi székházhoz, az éltes vármegyeházához, mely előtt a *Juhász* Jenő tűzoltó fő- és az alparancsnokok vezetése alatt egyesült városi és vasuti gyártelepi tűzoltócsapatok segítettek feltartani a jó rendet *Pilissy* Béla v. rendőrkapitányának. A tűzoltóság kordont vont és így szabadon tartotta a kocsit, mely mögött szintén óriási tömege állott az éljenző közönségnek.

Az ősi székházhoz érve a banderisták belovagoltak a székház udvarára. *Hadik* Béla gr. főispán fogatáról a főbejáratnál leszállott, utána a többi érkező urak is és bevonulván felmentek az ősi terembe, hol az új főispán eskütétele és hivatali ünnepies beiktatása volt vége menendő.

Az utca azonban hangos maradt, rajta le s fel napestig hullámozott a sokaság, robogtak a kocsik. Szóval a vármegyei közélet kalendáriumának ezen a veres betűs napján, júl. 16-ikán, az új század új főispánjának beiktatása napján, a székvárosban szokatlanul nagy és pompás ünnep zajlott le.

Üdvözlés a székház küszöbén.

A fejedelmi pompájú bevonulás után *Matolai* Etele alispán, mint házigazda, a jobboldali lépcső alján a következő beszéddel üdvözölte a főispánt:

Méltóságos gróf — főispán ur!

Tisztelettel üdvözölöm Méltóságodat vármegyénk nevében, midőn házunk küszöbén

* A pompásan festett diadalkapu tervezőjének, *Horvay* Béla dr. t. barátunknak előkelő izlését dicsérik.

Szerk.

remtőjéhez. Tudomány-, művészet- és emberszeretet: ez a hármasság, keble oltárának ez a szent hármassága, buzditotta tenni, alkotni, használni kortársainak annyit, hogy hire, neve, érdemei „ösmertesekké” váltottak mind a két hazában.

40. *Döry Ferenc* gróf (jóbaházi) valóságos belső titkos tanácsos, 1757-től 1778-ig ült főispán-elődei székén. Ő alatta lett a Sátorhegy alatt épült Ujhely a vármegye „székváros”-a, mert ő alatta épült fel és lett kész az egybegyülekező vármegyének „ősi székház”-a (domus ampla), mely azonban ma már sem kényelmi, sem célszerűségi, sem egészségügyi tekintetben nem felel meg a várakozásnak. Előbb az ugynevezett partikuláris (azaz kerületi) gyűléseket hol itt, hol meg ott (Sztropkó, Varannó, Gálszécs, Zemplén, Sárospatak, Szerencs községekben) ülték; a generális gyűléseket (közgyűléseket) pedig felváltva hol Zemplén, hol meg Sárospatak várában. — Halála véletlenül, váratlanul történt Miskolc városában, hová, mint királyi biztos, azért utazott, hogy vejét, *Andrássy* István grótot, Borsod főispáni székébe installálja. A mint életirója — *Szirmay* Antal — mondja, két vármegyének őszinte részvéte közt temették el.

41. *Erdődy-Pálffy* Károly gróf, valóságos belső titkos tanácsos, alkancellár, pozsonyi gróf, mint olyan Pozsony vármegyének örökös főispánja, 1779-től, mégpedig *Mária-Terézia* királyné határozott kívánságára, főispán Zemplénben is, hol beiktatásakor határtalan nagy örömmel, kiváló fényvel fogadták.*

42. *Szent-Iványi* Ferenc (1785—90.) A

* Szimay A. „Collectiones.”

Barkóczy bárókkal rokon s velük hazafiságban kitünő „főispán-család”-nak egyik érdemes tagja, a *Szent-István*-jeles-rend nagykeresztése, ki „nem vetett árnyat honszerető ősei szép nevére,” mint vetett *László* gróf, *Eperjesen* *Caraffának* belső embere, az „országzserte gyűlött ember.”

43. *Zichy* Ferenc gróf (1790—92.) Kiváló hazafias erényeit tettei jellemzik. Hogy azok sorából csak egyet említsék, a *Ludovica* Akadémiára 12,000 ft. alapítványt tett.

44. *Orczy* József báró (1792—98.) Őse, *István*, III. Károly királytól azért nyerte a báróságot, hogy a *Pero* vezérelte rác lázadást leverte.

45. *Esterházy* József gróf (1799—1821.) Az ő főispánsága alatt készítették elő Zemplén rendjei a zempléni vitézek emlékoszlopának ügyét, mely annyiból nevezetes, hogy az első e fajta műemlék volt az egész országban, mely emlék, időközben újjáépítve, *Sátoralja-Ujhely* főterének maig is egyedül álló ékessége.

46. *Vicsapi* *Malonyay* nep. *János* báró, (1821—25.) A győri csatában (1809. jún. 14-én) elesett, fentebb említettük zempléni vitézek (insurgensek) emlékoszlopának leleplezése az ő főispáni helytartósága alatt történt (1821. aug. 6.)

47. Szilasi és pilisi *Szilassy* József (1825—30.) Szeptemvirből lett főispán, később (1832) koronaőr a *Szent-István*-jeles-rend tulajdonosa. Mint ilyen bárói méltóságra emelkedett.

48. *Mailáth* Antal gróf (1830—39.) A *Szent-István*-jeles-rend nagykeresztése, később udvari főkancellár. Nyugalmas éveit perbenyiki kastélyában a szenvedő emberiség és a szegény nép istápolásának szentelte. Szegény és beteg, ki a *Király-Helmezen* az ő emlékére létesített hasznoszevni „*Mailáth*-közkórház”-ban in-

gyen kap orvosságot és ápolást, Istennel áldatja ezt a „jóságos gróf”-ot, még halóporában is.

49. *Siskovics* József (1839—41) helytartósága alatt propagálták megvalósíthatónak a *Bodrog* és *Tiszaszabályozás* „vakmerő” gondolatát.

50. *Péchy* Manó gróf (1841—48) később Erdély kormányzója.

51. *Andrássy* Gyula gróf. 1848-ban volt Zemplén vármegyének kitünő főispánja, később mint „providenciális államférfi”, kidőléseig (1890. febr. 18.) a romjaiból újjáépült Magyarország egyik legerősebb oszlopa! *Porrészei* a töke-terebesi *Mauzóleomban* nyugosznak, hol „a nemzeti kegyelet mint örök mécsvilág viraszt felette” a korona és a nemzet közt való belső egyetértés helyreállítója felett!

52. *Andrássy* Manó gróf. Az alkotmányos élet októberi hajnalhasadásakor 1860-ban és a csalóka fény letűnése után ismét 1873-ban volt főispán. A magyar közigazdaság terén új, vagyis a bányászati és kohászati ágazatoknak volt utóöröke; halhatatlan érdemei vannak a *Tapoly-Ondava* és *Tiszaszabályozás* körül is. Mint főispán: kortársaitól kiérdemelte a „legalkotmányosabb” jelzőt, a mely túlélt 1891. apr. 23-án bekövetkezett halálát is.

53. *Andrássy* Aladár gróf (1867—72), A „nagy idők” klasszikus tanúja. Hogy miért? A szabadságharc alatt az erdélyi hadseregben *Bem*-apónak szárnysegéde — most pedig a legmagasabb aranygyapjasrend tulajdonosa és a királynak főkamarásmestere! E pár szónyi életrajz megett a nemzeti életerő evolúciójának csodás története lakozik.

54. *Vécsy* Sándor br. (1873—75.) A fő-

átlép, hogy az ország kormányának, királyunk Ó Felségének e legmagasabb megbízásából egy nagy vármegye működését figyelemmel kísérelje és ellenőrizze.

Nagy vármegye ez, nemesak terjedelménél és népességének számánál, de nagy múltjánál fogva is. Mert mióta nemzetünknek — hazánknak — nem a terjeszkedés, a mások feletti uralkodás, de a védekezés lett feladata és a védekezés is kevésbé kívülről, mint inkább a felülről jövő támadások ellen, mint ez a — legújabb évtizedeket kivéve — mintegy négy századon át volt sorsa: azóta e vármegye az alkotmányos szabadság védelmében mindenkor az első sorban küzdött, sőt legtöbbször elül vitte a zászlót; és e ház tanácstermében hangzottak el az ősi magyar alkotmány védelmében hazánk legkimagaslóbb fiainak bölcsességéből és lelkesedéséből fakadó, a haza és szabadságszeretet lángját fennen lobogtató beszédek. Kegyelettel, áhitattal eltelve lépünk mi e házba és ama terembe, és midőn szerencsések vagyunk Mltdat e belépésénél üdvözölni, keblünket dagasztja a remény, hogy azon kegyelettel Mld nemesak méltányolja, de abban velünk osztozik is. Mltd. hivatala lesz e teremben tanácskozásainkat vezetni: vezesse azokat oly szellemben, mely e vármegye múltjának megfelel. (Nagy eljenzés.)

Adja Isten, hogy Mltd magát köztünk jól érezze, s mindenkor állandó jó egészségben, jó kedélyben, hazánk és vármegyénk diszére, javára igen sokáig éljen!

Erre a főispán a következő szép beszéddel válaszolt:

Tisztelt Alispán ur!
Tisztelt Uraim!

Igaz áhitattal lépek itt be ezen dicső multu, ősi székházba. Ide, hol feladatunk lesz ezentúl együtt működni, együtt munkálkodni e kiváló törvényhatóság érdekében. Ki sem fejezhetem, mennyire köszönöm azt a jóindulatot, melylyel engem — mint egész eddigi utamban úgy itt is — fogadtak és a mely jóindulatnak a tisztelt alispán ur az imént oly szép szavú tolmácsolója volt. És az őszinte rokonszenv érzetével lépek itt be (Lelkes eljenzés) és mindent el fogok követni, hogy Önöknél is hasonló érzést ébresztszek; mert hivatalos, hatáskörömön kívül, mindenki bennem igaz jóakaróját fogja találni; ami pedig hivatalos teendőimre illeti, minthogy a multnak tapasztalatai világítják be a jelennek és jövőnek utait, hogy munkálkodásom itt hasznos lehessen, kikérem magamnak hozzá az Önök bölcs tanácsával való támogatását, — mi ha meglesz, nyugodtan nézek jövőnk működésünk elé. A jövőbe vetett erős bizalommal mondom Önöknek még egyszer hálás köszönetet! (Lelkes eljenzés.)

A diszközgyűlés.

D. e. 3/4 11 órakor jelezte a banderista vármegyei huszár-kürtös, hogy a diszmenet beérkezett. Ekkor harsant fel a székháznak fűtőcai erkélyéről is az első éljen s pedig azoknak a főuri dámáknak az ajkairól, kik a bevonulásnak tündéri szépségében az erkélyen állva gyönyörködtek; előbb ámulattal szemlélvén a vármegyének ugyanott kitűzött nemzeti színű selyem diszszáslóját (Zemplén lelkes honleányainak remekművét és

jegyzőből lett főispán, utóbb excellenciás, a legnépszerűbb főhercegnek udvarmestere, a legcsekélyebb gög nélkül való főúr, kit az 1899. évi febr. hó 2-ik napján bekövetkezett halálakor gazdag, szegény, a ki csak ösmerte, szívből megsiratta.

55. Csabai Dókus József (1875—82.) Előbb mint kir. tanácsos vicispán, utóbb mint a Lipótrend lovagkeresztjével is feldiszipített főispán örvendett osztatlan népszerűségnek. Az idők rendjében munkáló közszellem neki osztotta ki, mint főispánnak, szerepül, hogy a „fuzió“ révén a szabadelvű közgondolkodás és gyakorlati politika számára Zemplén ege alatt is új éra kezdődjék. Az utolsó útra, melyről nincs többé visszatérés, az 1900. évi jan. 23-án kísérté ki szerető vármegyéje és Sátoralja-Ujhelynek hozzá sirig hű közönsége.

56. Parnói Molnár István (1882. márc. 7-től, 1901. jún. 16-ig.) Főispáni érdemeit és azt, hogy ki volt ő minékünk („barátunk, testvérünk, atyánk“) lapunkban közéletünknek egyik dekorált alakja, Meczner Gyula, gyönyörűen méltatta már. (L. a „Zemplén“ ez évi 25-ik számában.)

57. Utána következett, az első zempléni főispán (Martinus de Patoch) ötvenhatodik utódául, futaki Hadik Béla gróf, a kit főjegyzőnk üdvözléséből én is a római klasszikus szavaival köszöntök a „Zemplén“ nagyközönsége nevében: *Salvebis fauste, feliciter et jucunde!* (Boldogul, szerencsésen és áldásosan Isten éltesse sokáig!)

ajándékát) annak feliratos drága szalagjait, melyek felül e sorok írója szolgált magyarázatokkal. — Az „ad hoc“ felkért teremőrök, Fischer Lajos br. tb. főszolgabíró és Thuránszky Zoltán dr. ügyvéd, minden udvariasságuk dacára is csak nagy ügyvel-bajjal tudták visszatartoztatni a lépéscsón felfelé gomolygott embertömegeket, hogy addig, míg a szomszédos törvényhatóságok diszközgyűlései helyeiket a diszközgyűlés termében el nem foglalták, a nagyteremnek minden zegzugát el ne árasztják.

Az alispán üdvözlő beszéde után Hadik Béla gróf a mint főispáni lakosztályába tért és a küldöttek elfoglalták helyeiket, a folyó-sokról nyíló szárnyas ajtók felnyitása után a nagyterem — melynek karzatát és karzat-alját a legdiszesebb hölgyközönség foglalta el — ügyszintén a benyíló mindkét terem is egy perc alatt szűknek bizonyult a bizottsági tagok befogadására, a második perc multán pedig már a gőzfürdőre emlékeztetett. Irigyleték a bekerültek a szellős folyósokon kintrekedtek jó dolgát.

Most megszólalt az elnöki esengetyűnek várszerejű ezüstsava. Mintha Neptun szólott volna a háborgó tengernek — legott csendesség lőn. Az elnöki székéből galambbász s a milyen ősz olyan szelid alispánunk, Matolai Etele, emelkedett fel. Tisztelettel és örömmel üdvözölte a rendkívül szép számban és nagy fényben megjelenteket; azután Andrassy Géza grófot, Mailáth József grófot, Sennyey Béla bárót, Dókus Ernő kamarás o. gy. képviselőt, Szkurkay Ágoston rk. apát-plébánost, Púza Sándor gk. prépost-főesperest, Fejes István ref. esp.-lelkészt, Meczner Béla és Z. Moskovitz Géza bizottsági tagokat és Székely Elek polgármestert felkérve, hogy küldöttségé alakulván hívják meg Hadik Béla gróf főispánunkat eskütételre és elnöki székfoglalóra a vármegyei közönség színe elébe a nagyterembe: a diszközgyűlést öt percre fel-függesztette.

Pontban d. e. 11 órakor lépte át Hadik Béla gróf főispán az ősi tanácskozó szála küszöbét. A mint belépett: elemi és szűnni nem akaró erővel tört ki a magyar ember szalvé kiáltása: az éljen! Várakoznia kellett, míg szóhoz juthatott és a főispánná történt kinevezését tartalmazó királyi levelet, az ahhoz esatolva volt eskümintával együtt, fel-, illetve előolvasás végett a „notariorum magister“-nek, Dókus Gyula vm. főjegyzőnek átnyujthatta.

Siri esend támadt, mikor Hadik Béla gróf a vármegye színe előtt keletre néző tekintettel — mint a hogy esküdtek Zemplén földvára alatt honfoglaló vezéreink a felkelő Nap-istenre — érces, férfiasan önéretes hanghordozással megesküdött, hogy ezután Zemplénvármegye lesz neki az ő szűkebbkörű hazája — minden előtt!

Ezután elmondotta igen hatásosan azt a székfoglalót, melyet lapunk mai ünnepi számának első kolumnáján A főispán programja c. alatt talál a szives olvasó és a melyet lapunk alkalmi vezércikkelyírója a mai „Zemplén“ második oldalán méltat.

Az általános tetszésben részesült, igen lelkes éljenekkel honorált székfoglaló beszéd után most már a vármegyei közgyűlésnek főszertartásmestere, Dókus Gyula főjegyző, kélt fel és a következő beszéddel üdvözölte Hadik Béla grófot, Zemplénvármegyének beinstallált főispánját:

Méltóságos főispán ur!

Kedves Barátaink és Atyánkfiai!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Ősi szokásainkhoz hiven, miután Méltóságod a vármegye színe előtt hitet mondott, mint beiktatott főispánunkat a törvényhatóság nevében őszinte tisztelettel, igaz szeretettel üdvözlöm s a római klasszikus szavaival: „fauste, feliciter et jucunde“ köszöntöm.

A honfoglalás ezer éves történetével egykorú vármegyénk aranykönyvében, hol a nemzet szabadságáért küzdő nem egy hősnünk tettei, alkotmányunk védelmében folytatott harcok világra szóló eseményei, a megpróbáltatások napjaiban tanúsított hazafias ellenállás dicső példái vannak megörökítve, ma tiszta lapra nyitottunk.

A lap kezdetére új nevet írunk; jelmondatul pedig a költő eme szavait jegyezzük: „A haza minden előtt!“ (Lelkes eljenzés)

Uj nevet írunk, mondtam; mert koronás királyunk a vármegye főispáni székébe gróf Hadik Béla urat ültette, királyi szavával őt hívta el, hogy a vármegye történetében új korszakot kezdjen.

Most, midőn ezen ősi vármegye történetének főlíásait kioldottam, úgy látom lelki szememmel, mintha nagyjaink szellemei ezen ódon falakról is leszállva tanácsstermünket benépesítenék s fényes tetteik, önfeláldozó küdelmeik emlékeivel lelkeinket megszentelve, hazafias, kitartó munkára intenének. (Eljenzés.)

Ugy gondolom, mintha Méltóságod is, midőn ezen nagy időkben vezérvármegye főispáni székét elfoglalni köztünk megjelent,

képzeletének szellemszárnyain először nagy ősei sirlakához szállt el s ott „a régi fénynél gyujtott új szövőtneket“, hogy annak lobogó lángjával azt az utat, a mely hazánk felvirágozásához, a nemzet boldogulásához, a polgárok szellemi és anyagi jólétéhez vezet, e vármegye előtt bevilágítsa.

Ugy érzem, mintha a kegyelet által megszentelt ezen oltároknál nagy ősei — a hitbuzgó apostolok, a hazát védő hősök, ember-szeretetét gyakorló bajnokok szellemei — sugalmazták volna Méltóságod szívébe azokat az érzéseket, melyeket imént elmondott beszédeben előttünk szavakkal kifejezni méltóztatott.

E beszéd hallatára lelkeinket őszinte örömmel tölti be, mert szavai forrásává válnak azon reményünknek, hogy Méltóságod szívében fogja átérzeni azt, a mit keze alkotand.

Lelkesedéssel értettük meg, hogy férfi erejét, kiváló tehetségeit e vármegye boldogságára, a béke ápolására, a közügyek zavartalan intézésének biztosítására óhajta szentelni és működésében azt az arany igazságot fogja követni:

Gyümölcs a honfi tett,
Mely csak ott terem,
A hol te ragyogsz,
Dicső honszerelmem.

Biztosíthatom Méltóságodat, hogy szavai, melyek e vármegye hirnevének emelésére elhangzanak, régi ösmerősként lesznek általunk üdvözölve, mert béreceink e szótat: „Szabadság! hisz csak azért élek, csak azért, hogy egykoron értem haljak,“ sokszor visszhangozták. (Lelkes eljenzés.)

Gondolatai, melyek a polgárok szellemi és anyagi jólétének gyarapítására, igazságot megvédésére fogamzanak, levegőnkől megtermékenyülnek, mert itt a fellegek az egyenlőség életadó harmatseppjeivel vannak telítve. (Eljenzés.)

Tettei, melyekkel a közbékét, az egyetértést ápolni és fejleszteni óhajta, buzgó és kitartó követőkre találnak, mert vármegyénk talajában a testvériség virágai dús lombokat hajtának. (Eljenzés.)

Legyen Méltóságod meggyőződve, hogy e vármegye közönsége, mely Méltóságodat mint az édes anya szerető fiát, keblére öleli, úgy összességében, mint egyedeiben teljes reménnyel és buzgalommal sorakozik azon „PRO REGE, LEGE ET PATRIA“ (A királyért, törvényért és hazáért) felirattal ékes zászló alá, melyet Méltóságod ma kezébe vett. Legyen meggyőződve arról is, hogy minden szó, gondolat, tett, melyet e vármegyének s ezáltal a hazának szentel, közönségünk részéről tiszta tükörként fog Méltóságodra visszasugározni. (Nagy eljenzés.)

Igaz, hogy a vármegye, mint municipium, alkotmányunknak ma már nem az az erős védbástyája, a mi volt a mult század elején; mert abból a kor szelleme, a változott viszonyok, sőt a kellő gondozás hiánya értékes köveket szedtek ki; de az alap- és szegletkövek még megvannak s ha a vezérek őseink példától lelkesedni tudnak, a nemzet javára tenni és alkotni akarnak, a sáncai közé fogadott polgárság pedig hazaszeretettel teljesíti a gondozás és védelem feladatait: a második ezer évben is állani fog, sőt az önkormányzati jogok kibővítésével oly erősséggé fejleszthető, melyből azoknak támadásait, a kik e testvér nélkül álló maroknyi nemzetet részre bontani, megsemmisíteni törekednek, diadallal fogjuk visszaverni. (Eljenzés.)

Méltóságodnak e vármegye színe előtt tett hitvallása, a nagy elődök szellemeitől ihletett egyénisége, kiváló tehetségei, szívjósága, erős akarata, munkavágya; mind zálogát képezik egy szép, áldásos jövőnek. S azt a hitet plántálta lelkünkbe, hogy vágyaink, ezt a vármegyét fényben és dicsőségben ragyogni látni, teljesíteni fognak. (Lelkes eljenzés.)

E hit által meggazdagodott szívből fakadt igaz érzéssel Méltóságodat a törvényhatóság nevében ismételt üdvözlöm.

Legyen szerencsés főispáni működése, legyen boldog munkájának gyümölcsseit élvezve, legyen áldásos minden nemes cselekedete. (Lelkes eljenzés.)

A teremtés Ura árasssa el a testi és szellemi erők bő áldásával, hogy az elvállalt nehéz feladatot könnyen megoldhassa, végtelen kegyelmével pedig engedje az Ur, hogy Méltóságod a haza, e vármegye, az emberiség javát munkálva soká, nagyon soká éljen! (Hosszantartó lelkes eljenzés.)

A főjegyző beszéde támadt eljenzések után a négy legidősebb főszolgabíró — ezidőszent Bartha József újhelyi, Füzesséry Ödön tokaji, Füzesséry Tamás n.-mihályi és Haraszthy Miklós homonnai főszolgabírák — azt a hagyományos szép szokást gyakorolták, hogy t. i. mint a vezérek korában a legfőbbiket, kit vezérekül választottak a többiek, vállalkra emelték: a beinstallált főispánt is most a „négyek“ karjaikra véve val-

Folytatás a II. mellékletben.

laikra emelték. Az ősi szokás, mely már tizenkilenc éve nem ismétlődött a közgyűlés színe előtt, óriási tetszést, szünni alig bíró éljenzést támasztott lent és fent egyaránt a jelenlétben.

Ezzel a beiktató diszközgyűlés véget ért. A mint elhangzott az elnöki zárószó, hogy t. i. „a közgyűlést bezárom“ — úgy déli 12 óra tájban — a nagyterem közönsége emelkedett érzéssel távozott, hogy küldöttségekbe szedődve tisztelegjen az új főispánnál.

Tisztelegő küldöttségek.

Röviddel a közgyűlés bezárása után megnyiták a főispáni terem ajtajait és elkezdődött a tisztelegő küldöttségek fogadása. Még ezek előtt *Perlsberg* Ede, kassai püspöki helynök, tisztelegőket, számszerint 30-at, olyan sorrendben, mint már azt lapunk ma egy hetes száma közölte. A küldöttségek vezetőinek, mindegyiküknek, végzetlenül kedves és nyájas pár szóval mondott köszönetet szíves megjelenésükért a főispán.

Kimért terünk nem engedi, hogy a küldöttség mindegyikének üdvözlő beszédét és az azokra következő válaszokat csak vázlatosan is közöljük; de mutatványul álljon itt a következő:

A 10. m. kir. honv. gyalogezred, vármegyénk házi ezrede tisztikarának tiz tagból állott küldöttségét *Arnótfalvy* ezredesur vezette a főispán elé s a következő beszéddel üdvözlötte:

Méltóságos gróf — főispán ur!

Hazánk szervezetének, alkotmányának egyik jellegzetes momentuma vonzott ma ide bennünket. A főispán székfoglaló ünnepe egy 1000 éves avitikus szokás. Hogy erről az ünnepéről a haderő és különösen a honvédség képviselője nem maradhatott el: az természetes. Ime eljöttünk a 10. m. kir. honvéd-gyalogezrednek, e szép vármegye házi ezredének nevében, hogy a mai alkalomból üdvözlőjük méltóságodat és szerencsekívánatainkat tolmácsolva arra kérjük, miszerint tág hatáskörében, ott a hol teheti, a honvédség érdekeit — hisz' azok a haza érdekeivel azonosak — előmozdítani kegyeskedjék. A magyarok Istene, az Ur Isten, adjon Méltóságodnak egészséget és szerencsét. — Eljen!

Kevés hujja volt a d. u. 3 órának, mikor a tisztelegőseknek hosszú sorozata véget ért.

A bankett.

Vagy 300—350 főnyi lehetett az az előkelő és díszes vendégsereg, mely a vármegye ősi székházának nagytermében, az ebből nyíló kisteremben, az alispáni tanácskozó teremben, úgyszintén a nagyteremből nyíló alispáni folyosón vagy nyole hosszú-hosszú asztal mellé telepedett le d. u. 3 órakor. Még sohasem láttam életemben oly szépen illusztrálva főúr-házigazda asztalánál azt a tant, a mit egyenlőségnek neveznek a demokráciában, hogy t. i. vendégjog szerint a felharszálóknál egyformák vagyunk s legfeljebb is, csak egy csinál észrevehető különbséget a társaságban, azaz egyéni gerjedelem t. i. a minnek vulgó étvágya neve. Meg azután itt láttam, hogy, a mit eddig az úgynevezett diplomatikusan nagy ebédeken nem láttam, t. i. még a találás pillanatában is „Katzentisch“-t rögtönöztek, a mely körül excellenciás úr ült az utolsó helyen. — A főasztal körül, a legszeretetre méltóbb házi gazdától jobbra és balra nézve, leginkább a szomszédos törvényhatóságok küldöttségei, „kedves barátaink és atyáinkfiak“ foglaltak helyet; közvetlenül jobbján a házigazdák *Török* József gróf ungi főispán, balján *Matojai* Étele alispán, *Andrássy* Tivadar gróf, *Molnár* István ny. főispán és úgy tovább. Szemben a házi gazdával *Arnótfalvy* István m. kir. honv. ezredes. — Vént a karzaton ép az az előkelő hölgyközség, mely d. e. a zöld asztalok körül történtek iránt tanusított érdeklődéssel kívánt most tanujra lenni a fehér asztalok körül történendőknek. — Remek egy kaleideszkóp; csak az a kár, hogy még nincs kitalálva az e fajta helyzeteket papírra író ördögös masinéria.

A menü, melynek kiszolgáltatására *Csernyiczki* vendéglős vállalkozott, a következő volt: Francia leves, — tok és fogas tártár mártással, — angol-bélszín körözve, — őz- és dámsült, — saláta és kompót, — zöld-borsó franciásan, — vegyes fagyalt piskótával, — sajt, — gyümölcs, — fekete kávé és lükör.

Pár perccel 3 után rázendítette *Lukács* nyirettyűje a leves-indulót, medkezdődött a dús ebéd. Remeknél-remekébb bor járta, míg jött a „pezsgő“ hogy ura legyen és maradjon mindvégig a pompás kedvre hangolódott helyzetnek. *Pezsgő-öntés*kor a legszeretetre méltóbb házigazda, *Hadik* Béla gróf kelt fel főispáni székéről s mondott elsőnek hatalmas pohárköszöntőt a „legelső magyar ember“-ért, őfelségeért a legszeretetre királyért, ki nemcsak népének hódola-

tát, de az egész világ tiszteletét kivívta magának. Mikor pohárköszöntőjével szóló az „éljen“-hez közeledett és habzó serlegét a király portréja felé magasra emelte: a pohárköszöntőt elejétől végig állva hallgatott vendégsereg tomboló lelkesedéssel zúgta reá a falrengető éljenzet. A remek király-tószó szóról-szóra így szól:

Tisztelt Uraim!

Ősi szokás az, hogy az ünnepélyesebb, fontosabb mozzanatoknál, minden fia e nemzetnek, mely a legnehezebb küzdelmek közepette is, törhetetlen királyhűségének annyi fényes tanujelét adta, hogy minden igaz magyar, első sorban a magas trón felé fordítja tekintetét. Épen ezért, de szívem őszinte sugallatának is engedve, én ma szintén mindenek előtt Szt. István koronájának jelenlegi fennkölt viselőjére emelek poharat (*Leikes éljenzés!*) I. Ferenc József, legkegyelmesebb urunk és királyunkra, ki az alattvalói javára való munkálkodásban s a kötelességteljesítésben példaképpen tündököl e nemzet szemei előtt és a ki bölcsességgel megteremtette azon fenséges harmóniát, mely ma trónt és nemzetet elválaszthatatlanul egybefűzi, ragyogó sugaraival bearányozza alkotmányos életünknek egét. (*Leikes éljenzés!*) Szóval — kinek homlokát a legszebb, a legmagasztosabb uralkodói erények övezik és a ki ezek által nemcsak nemzetének forró háláját és rajongó szeretetét, de a külföld összes népeinek bámulatát és hódolatát is vívta ki. (*Tetszés és éljenzés.*) A mindannyiunk szíveit eltöltő, igaz hála és szeretet érzelmétől áthatva, azon hó fohászszal fordulok az Egek Urához oltalmazza, áldja és tartsa meg még igen soká a jó, a bölcs királyt, alattvalóinak javára, és a magyar haza boldogsága éljen! (*Kitörő lelkes éljenzés!*)

Mailáth József gróf volt az alkalomnak második szónoka, ki általános figyelem közt a „tekintetes és nemes vármegye“ nevében szólott. Azon kezdte, hogy ő tisztel minden tiszteletreméltó tekintélyt, jelen esetben ünnepelet főispánukat; az elvhez azonban egy megjegyzést is fűz s ez az, hogy ne tekintünk őseink érdemeit a magunk olyan szellemi tökéjeül, mely csak fogyasztani való, mert azt gyarapítanunk kell. (*Eljenzés.*) Az új főispán székfoglaló ünnepén mindnyájan, kik szívesörömmel előlegeztük őneki a bizodalmat, hajnalpirkadást láttunk. Találja meg az új főispán, bizonyára meg is találja majd, az ő állását erősítő kapcsokat e vármegyének minden jóra, szépre, nemre és hazafiasra kész lelkes társadalmában, ennek a hatalmas organizmusnak szerveiben, a kiket mikor oly irányokban tenni és áldozni kell, nem különböz el egymástól vagyoni képeség és nem feszélyez sem vallási, sem politikai meggyőződésbeli, sem semmi más külön irányzat. (*Ugy van — éljenzés.*) Ezután szóló beszédben szemlélődve a vármegyei, járási és helyi közigazgatás állapotai felett, azt a kérést intézte az új főispánhoz, hasson oda egész erejével, hogy a közigazgatásban legyen pártatlanság, egyenlő mértékkel érvényesüljön az osztóigazság, különösen pedig hogy a nép részesüljön kellő jogvédelemben, hogy lelki elkeseredés ne üldözzön, a jobb sors reménye ne esábitson innen el egyetlen lelket sem a tengereken túlra, messze idegenbe és hogy neveljen a néplelekbe bizodalmat, mert a bizalom haza jár és nem fordul el a házi istenektől és nem folyamodik bálványképekhez. . . Végezetül, reflektálva a főispán programbeszédére, melynek éltetőereje, a tisztas, becsületes és valódi szabadelvűség szelleme, így szólott: Ha ezt a gyönyörű programot betartja, mi mindnyájan híven követjük (*Eljenzés — Ugy van — Ugy lesz felkiáltások.*) Társadalmi vállástétel dolgában pedig fogadja el alapelvül, hogy egy valamennyiért — és ő maga főispáni működésében ne alkalmazza ezt az axiómát sohasem így: a valamennyi egyért (*Nagy éljenzés.*) Így azután mi valamennyien, egyesült erővel, vállvetett munkával segítünk tovább kövacsolni azokat a szép láncolatokat, melyeknek kezdő gyűrűit mai székfoglaló beszédében a főispán felmutatta. — Az új főispánért emelve poharát általános, lelkes és hosszan tartó éljenzés közt így végezte: A vármegye összes lakosságának javára sokáig éljen!

Hadik főispán:

Tisztelt uraim!

Ha a történelmi fényes multból következtenni leh tájelenre és jövőre, habár az elnemult harci trombitákat fel is váltották ma — hála az Égnek — a közvéleménynek békés szócsovei, Zemplénvármegye közönségére jelenleg is nagy feladatok hárulnak. (*Halljuk! Halljuk!*) Két jellegzetes vonása volt mindig a magyarnak, és ezek: lángoló hazaszeretete és rendíthetetlen bátorsága. E két tulajdon egyesítve, nagy tettekre képesít. És ha Zemplénvármegye történelmét lapozgatjuk, azt látjuk, hogy a vármegyé-

nek közönsége, az épen itt oly erős közép-osztály, a két tulajdonnal mindenkor jeleskedett. Mert ott látjuk őket az első sorban, hol vérrel kell hazájuk becsületét megpecsételni, hőskökké válván ennek védelmében. Ott vannak ők minden egyes mozzanatnál, vezérszeretete véve. (*Leikes éljenzés.*) Ott működnek ők az áldásos béke idejében, tollal a kezükben, megmutatva, hogy ép oly ügyesen tudják forgatni most a tollat, mint a hogyan régen kardjaikkal az ellenségén tudtak végigsuhintani. (*Eljenzés.*) Ezen a harci hagyományok talaján fejlődött, megizmosodott és államilenntartó erejének annyiszor oly fényes jelét adott közönségnek támogatását kérem ki magamnak ma e vármegyének érdekében. (*Tetszés és éljenzés.*) Forró remélem, hogy mindannyian szívünk egész melegével közre fogunk működni, hogy Zemplénvármegye, a régi történelmi nyomon tovább haladva, megtartsa ezentul is vezetészeretét és hogy megőrizze a jövőben is azon nagy fontosságot, melylyel mint a szabadságnak és magyarságnak egyik hatalmas védbástyája birt; a mely bástyából annyi fény áradt szét és a melyhez annyi dicsőség tapad. Zemplén megye közönsége sokáig éljen! (*Nagy tetszés, hosszan tartó lelkes éljenzés!*)

Andrássy Tivadar gróf: Normandiában, látta és bámulta azokat a csodálatos helyzetű sziklaképleteket, a melyek Bretagne asztalsima virághimes mezejéből emelkednek ki és meredeznek az égnek. A nép még ma is szent kegyelettel tekint azokra az évezredek óta megingathatatlanul álló sziklaképekre, melyek hogy druidá-oltárok voltak-e, nem egészen bizonyos, de bizonyos, hogy, a mint a geológia tanítja, az erupeionnak, az őz természet heroikus erőinek örök emlékei ott azok a britányi sziklaképek. . . Ha szellemi tekintetét végig járattja szók az erkölesi földrengéseken, melyek hazánk történetében korszakokat teremtettek és látja, hogy a maradandó alkotások eredete nem frázis volt ebben a hazában, hanem kihullott honfiai piros vér . . . és látja a közöttünk még élő és munkáló nagy idők tanuit: úgy tűnnek fel ő előtt, mint a természet isteni erejének kifejezői (*Hosszantartó lelkes éljenzés*) mint ellaposodó közéletünkben olyan csodás alakok, mint azok a britányi sziklaképletek, melyeket nap, eső, szél nem változtat porrá (*Eljenzés*), a kik csodás alakok, kik eszméket tettek közöttünk fogható igazságokká, kik a természet isteni erejének kifejezői, a kik előtt, mint a britányi paraszt azok előtt a druida-oltárok előtt, levesszük kalapjainkat! (*Nagy éljenzés.*) Szíve teljes hevével, lelke egész melegével élteti *Molnár* Istvánt (*Hosszantartó s meg-meg-újuló nagy éljenzés*) ki egy mindnyájunk tiszteletét képező, a féle-oltárköre lépett, midőn főispáni nyugalma felé körükből távozik, de magával viszi mindnyájunk ragaszkodását. (*Molnár ny. főispánt és a szónokot minden oldalról seregeseen köszöntik.*)

Ballagi Géza dr. — A Széchenyi-kor történetbuvárlója és koszorús írója — az országos magyar kormányért és annak közöttünk levő fejéért, új főispánunkért, emeli poharát. A főispán programszámba menő székfoglalójából szónok kiemel egy pontot, mely az ő figyelmét különösen megragadta és ez: az egységes és hatalmas nemzeti magyar állam kiépítése. Ennek a nemzeti nagy ideálnak a megvalósítására nagy Széchenyink összpontosította az erőket. . . Már a célhoz való alkalmazkodás is akadályba ütközött s annak egyik nagy oka volt, hogy főuraink nem akartak belefordítani a nemzet testébe, de sőt csak becsatlakozni sem akartak. . . Széchenyi után jött *Kossuth*, *Kossuth* után *Deák* . . . az ideál még ma sem valóság, mert nemzeti államunk épületének csak a falai állanak, a tetőgerendák még nincsenek fenn és a betetőzéstől még távol állunk. . . *Szék* Kálmán (*Hosszas nagy éljenzés*) az egy akol és egy pásztor (*Eljenzés*) irányzatában fard. . . a ki úgy gyakorolja az igazságot, hogy „ne pereit mundus.“ . . . Nagy tetszés közt a következő üdvözlőüregnyit olvasta fel:

A *Szék* Kálmán m. kir. miniszterelnök ur önagyméltóságának — Budapesten.

Midőn Zemplénvármegye közönsége *Hadik* Béla gr. főispán ur ünnepeit beiktatása alkalmából Nagyméltóságodat és az egész kormányt a legmelegebben üdvözlö: egyszersmind elismerését fejezi ki Nagyméltóságodnak a magyar nemzeti állam érdekében kifejtett eddigi, sikereiben gazdag munkásságáért. A nemzet egységére alapított, erőttől duzzadó magyar nemzeti állam az a közös ideál, az az érintkezési pont, mely mindannyiunkat egyesít, mely minden hazafias párt törekvésének végső célja. Ennélfogva Zemplénvármegye hazafias közönsége osztatlanul, őszinte szívvel kívánja, hogy a Nagyméltóságod által hirdetett hamisítatlan szabadelvű-

ség zászlaja alatt ama hatalmas cél minél közelebb jussan a teljes megvalósuláshoz.*

Meczner Béla: a tőle már megszokott előadó hévvel szólván azon kezdette, hogy új főispánunkra nehéz feladat vár Zemplénvármegye kormányzatában; de mai programja alapján találkoznunk fog az egész vármegye támogatásával. (Ugy van!) A törvényhatóságok küldöttségeiért, kik oly szép számmal látogattak el és kívántak tanubizonyosságai lenni a mi örömnepünknek, emelte áldomás poharát.

Török József gróf: mint a jelenlévő főispánok között a legidősebb, de meg azért is, hogy saját egyéni idevalósága (szülei zemléniek) arra feljogosítja, mondott köszönetet előtező szónoknak. Ung és a többi szomszédos vármegyék szívesen jöttek és örömmel engedtek Zemplén hívásának, hogy jöjjenek. Ugy történik a jelenben, mint történt mindig a múltban: Zemplén, a „vezérvármegye“-t, követték a szomszédos megyék, Ung bizonyosan mondhatja, hogy követte és követi... A mai lélekemelő szép alkalmat lakodalomhoz hasonlítja: a vármegye a menyasszony (Eljenzés — Egy hang: „Tu felix comitatus nubes!“) a főispán a vőlegény (Derűtség — erős taps a karzaton) mi a szomszédos törv. hatóságok küldöttei vagyunk a tanuk, a mai diszközgyűlés protokolloma az anyakönyv... Kívánja, hogy... (Szavai beolvadnak a szünni nem akaró eljenzésbe.) Hadik Béla gróf, mint Zemplénvármegyének beinstallált főispánja, sokáig éljen — boldogul!

Molnár István, ny. főispán, szólott most hosszasan, mintegy retrospektív szemlélődést tartva az ő tizenkilenc éves főispánágához fűződő alkotások és eredmények felett, a melyeket, úgy mond, csak azért emleget fel, hogy ezt a mai alkalmat se engedje elmúlni köszönés nélkül az ő iránta mindig és minden oldalról tanusított támogatásokért. Kívánja hivatali utódjának, hogy ezekben legyen oly szerencsés, mint volt ő; sőt legyen oly szerencsés, hogy a mi még eddig a teljesség stádiumába nem jutott, t. i. megerősödésünk vagyoni és szellemi téren, azt hivatali utóda végecéhez, vagyis boldoguláshoz jutni segíthesse. — **Andrássy Tivadar gróf** ért, mint társadalmi uton a vármegye közművelődés ügyének vezéréért és **Andrássy Sándor gróf** ért, mint a zemlénvármegyei gazdasági egyesületnek esüggedetlen buzgalmi elnökeért üritette áldomás poharát.

Andrássy Géza gróf: Ha Zemplénvármegye térképét nézzük azt tapasztaljuk a felvidék és alvidék alakulásáról, hogy azok egymással ellentétben állanak; amaz erdős felföld, emez lapály, amaz idegon ajku, emez tősgyökeres magyar; de kell, hogy egymást megértve és kit egészítve éljenek és boldoguljanak. Hogy ez így legyen, a távozó főispán a talajt már nemcsak előkészítette, de veritékes munkája gyümölesés is élvezte. Szeretné, ha vele az új főispán és az alispán a körutat megcsinálnák. A felvidék a tövisesebb ut, de ő mégis ott kezdené, mert ő nem fél a tövisektől. — Az alispánért ivott hatalmas eljenzés között.

Dókus Gyula: Azt mondotta az előtte szóló gróf öxeiája, hogy nincsen rózsák tövisek nélkül. Hát ennek a szállóigének nem Zemplénvármegyében van a fészke; mert tessék oda nézni a karzatra (felkiáltások: *Eljenek a hölgyek!*) ott vannak a mi szép rózsáink — tövisek nélkül... (Taps — *Eljenzés.*) *Eljenek!* (Szünni nem akaró eljenzés.)

Ezután még többen is mondtak pohárköszöntőket, hanem azoknak csattanóit bajos dolog volt a jókedvnek perceről perere fokozódott vidám zsbongásából kihallani. Így **Wiczmány Odón:** Azért a főispánért emelte poharát, a ki a munkaembere kíván lenni, — **Pongrácz Jenő gróf:** **Andrássy Géza gróf**ért, — **Szirmay István dr. vmegyei tisztü alügyész:** Stein az ő nyakatekert teuton teóriájával csak maradjon esemege az ő kedves németjeinek; az élet: ez diktálja nekünk a magyar közigazgatás józan elveit. Az új főispánért élteti, ki a vármegyei közigazgatást az életből kívánja megtanulni. — **Meczner Gyula,** az idősebbik, az **Andrássy-grófok** éltette, kérvén őket, hogy érintkezzenek gyakrabban az anyafölddel, Zemplénvármegyével és — a vele való érintkezésből merítsenek erőt, mint merített az ó-kori Anteus. (Tetszés — *Eljenzés.*) **Ambrózy Agoston** pár szóval a fiatalság nevében mondott felköszöntőt Magyarország legfiatalabb főispánjára, **Hadik Béla gróf** öméltóságára.

Es, mert mindennek, a minek kezdete van, végének is kell lenni, ezek során a d. u. 3 óra-kor indult ebéd este 6 óra tájban asztalbontáshoz ért.

És elbúcsúztunk egymástól a viszontlátásra — a fáklyásmenetnél.

* Az üdvözlőre júl. 18 án Rátótról következő válasz érkezett:
Zemplénvármegye közönségének szíves megemlékezését köszönettel vettem.

Szell Kálmán.

A fáklyásmenet és kivilágítás.

Estszürkületkor félkilenc óra körül Ujhely város polgársága és pedig az iparososztályból és a m. kir. államvasutak gyárából mintegy kétszázötvenen, körülfogva ezer meg ezernyi embertől, impozáns fáklyás zenét rendeztek a főispán tiszteletére.

A rendkívül hosszú menet, melynek élén a zászlóvivők között **Meczner Gyula,** az idősebbik, s utána a gyártelepi zenekar és a daloskör tagjai jöttek, a gyártelep felé vezető útról indult a Rákóczi-utcán, Wekerle-téren a Széchényi-térre, a vármegyeháza elébe, a hol akkorára, hogy úgy mondjuk, már ember ember hátán szorongott és ugyancsak adott dolgot a rendőrségnek, hogy helyet engedjen a fáklyásmenet számára. Meg kell említenünk, hogy nemcsak a merre a menet elhaladt, hanem a főbb utcákon minden háznak minden ablaka ki volt világitva. Különösen szép volt a vármegyeháza erkélye fölött a villamos izzólámpákból alkotott hatalmas *transzperent,* melyen az

ELJEN
GR. H. B.

nemzeti színű betűket ragyogtatott a villamosfény.

Amint a menet a meg-megújuló eljenzések között a székház elébe ért, a zenekar és dalosok alkalmi darabjának előadása után, az erkélyen megjelent és riadó eljenzéssel fogadott főispán **Meczner Gyula** nagybirtokos, a vas-korona rend lovagja, eképp üdvözölte:

Méltóságos ur!

Alattvalói hódolattal fogadtuk apostoli királyunk ő Felségének elhatározását, melyszerint Méltóságodat ősi vármegyénk főispánjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Országos kormányunk a „jog, törvény és igazság“ érvényesítését írta zászlajára! Méltóságod kinevezése is az ekként jelzett iránynak kifolyása.

Mi nem csak reméljük, de meg is vagyunk győződve arról, hogy Méltóságod a kifejezett iránynak vármegyénkben első s leghivebb képviselője lesz!

Méltóságos ur! Félreismernők állapotainkat, ha azokat mindenkiben kielégítőkné mondandók. Közgazdasági helyzetünk komoly s több irányban éreztetni súlyos következményeit. Ugy az állami, mint a községi élet hovatóvább több terhet rak vállainkra, melyet csak úgy viselhetünk el, ha rosszra fordult közgazdasági helyzetünk javítására úgy az országos politikában, mint a vármegyei és községi életben, szóval az adminisztráció terén is, megfelelő intézkedések érvényesülnek.

Mi hisszük, hogy Méltóságod gondoskodását ez irányban is mélyrehatólag fogja kiterjeszteni.

Bár vármegyénk lakosságában mindig magasan lobogott a hazaszeretet lángja, mégis szűkségesnek látszik a népeletbe a hazaszeretet, s a magyar fajunk iránti ragaszkodást öregbíteni s az ennek útjában álló, felmerülő vagy felmerülhet minden akadályokat határozott erőlyllyel eltávolítani.

Megvagyunk róla győződve, hogy Méltóságod hazafisága és erélye, a kellő eszközöket e tekintetben mindig megtalálni fogja.

Vármegyénkben faj, felekezet s osztálykülönbség nélkül békés szeretetben élünk s akarunk élni, ennek lehetőségét a nemes értelemben telfogott szabadelvűség s józan demokracizmus biztosítja.

Mi tudjuk, hogy Méltóságod ezen elveknél letéteményese, kire e tekintetben is bizton számolhatunk!

Az alkotmányos jogoknak szabad gyakorolhatása a legföltettebb kincse minden polgárnak.

Hiszük s reméljük, hogy Méltóságod alkotmányos érzülete, az alkotmányos élet szabad nyilvánulásának leghűbb őre s támogatója lesz!

Méltóságod szerető család, szerető testvérek üde légkörében nevedett Biztosítékot látunk ebben arra nézve, hogy szükebb hazánkban, ősz Zemplén vármegyénket is családias szetettel fogja gondozni s minket, szerény polgártársait is, nagybecsült vonzalmaival megtisztel és kitünteti!

Midőn ezen ünnepélyes alkalmából fáklyákat gyújtva, vármegyénk s székvárosunk tisztelő közönségének érzelmeit tolmácsolni megjelentünk: fogadja ezeket Méltóságod tőlünk szívesen.

Vármegyénkben Méltóságodnak működésre hálás tér nyilatkozik, melyen hogy mentül több hazafias sikereket munkálhasson s érhesen el: biztosítjuk őszinte s önzetlen támogatásunkról!

Adjon az egeknek Ura Méltóságodnak erőt, egészséget, kitartást és szerencsét fényes állásának betöltéséhez, hogy hazánk történetében hősi tettek által kimagaslott családjának hirnevéhez újabb babérokat fűzhessen!

Minket pedig fogadjon be nagybecsült vonzalmaiba!

Az isten Méltóságodat sokáig éltesse!

Az eljenzésektől sűrűn megszakított nagyhatású beszéd után a főispán messze hallható hangon a szónokhoz s a közönséghez a következőképp szólott:

Tisztelt polgártársak!

Az imént elhangzott oly lendületes, szép beszédnek és az előttem égő fáklya-erdőnek hatása alatt a legnagyobb örömmel és hálaltelt szívvel üdvözlöm Önöket, a kik ma itt egybegyűltek, hogy ily egyszerű módon adjanak kifejezést érzelmeiknek. A kezeikben égő fáklyák lángjai nem sokára el fognak aludni, de szívem legmélyéből kívánom, hogy a lelkesedés ama fáklyái, melyeket Önökben — a mai politikai mozzanat alkalmából — a hazaszeretet és idealizmus szent tüze gyújtott meg, ki ne aludjanak sziveikben soha. (Eljenzés.) A hazaszeretet és idealizmus: ezek legyenek mindig az Önök vezéreszavai; mert a hazaszeretet és idealizmus fuvó, mely a szép, nemes és magaslatosnak az anyatermészet által kebleinkbe oltott legkisebb szikráját is hatalmas lánggá lobbantja (Eljenzés.) nap, mely ha a szív melegéből táplálkozik, szebbnél szebb virágokat képes fakasztani. E két érzéstől áthatva, lobogtassák mindenkor fenn az azt a zászlót, melyre az egyéni és politikai szabadság szentsége, a közérkölesök tisztasága, a ragaszkodás mindenhez a mi magyar (Nagy eljenzés.) vannak fényes betűkkel fölírva, — mert e zászló mellett kitartani honfiai kötelesség és dicsőség, mely az utókor hálájára is érdemesít. A magyarok Istene védje és áldja Önöket, — éljen!

A válasz hatása zugó eljenzésben nyilvánult, s mikor a főispán lejtő! és **Meczner Gyulának** a lelkes óvációért köszönetet mondott, többen vállalkra emelték **Meczner**-rel együtt s úgy folyt tovább az eljenzés, a mig a zenekar egy szerenád-darabot eljátszott, majd pedig a dalosok rázendítettek a „Szózat“-ra, a mit a közönség velök együtt levett kalappal igen lelkesen énekelte.

Ilyen szép epilógusa volt a vármegye és város eme ritka szép ünnepének, mely minden részében külön-külön sikerül.

Ez az 1901. júl. 16-ának a története. Szépséges szép történet elejétől végéig. Kalapot emelünk a vármegye részéről a két főrendezőnek: **Dókus Gyula** és **Staut József** bizottsági tagoknak.

Végezetül pedig tartozunk vele az igazság-nak, hogy megdícsérjük városunk agilis rendőrségét, főképp pedig **Schmidt Lajos** rendőrkapitányt, mert az ők mindenre kiterjedő éberségének tulajdonítható, hogy a rendkívüli tumultus dacára a rend elejétől végig zavartalan volt.

Barátságos vacsora és tánc.

Fáklyás zene után a nagy nap méltó befejezést nyert, mert vármegyénknek szép hölgyei, kik a beiktatás ünnepét még fényesebbé, még emlékezetesebbé tették, a fáklyás zene után férjeiket és atyáikat a „Korona“ kerti helyiségébe is — hol főispánunk ő méltósága rokonai és benső barátainak családtagjaitól környezve, barátságos vacsorára megjelent — elkísérték. Természetes hogy a jó kedv a magyar emberrel vele született táncaperdülés vágyában mihamar meg is nyilatkozott és főispánunk kezdesére a vármegyeházának ősi terme mihamar táncteremmé alakult át. Cigányaink a száraz fából ki csalván a csárdás andalgóját: a nap hőse — ifju főispánunk — jó példával itt is előljárt: mire aztán bodorodott olyan táncedv, melynek csak a nap pirkadó hajnala vetett véget. Azok, a kiknek szerencsésjök volt a rögtönzött mulatságon résztvenni, egy családias, kedélyes mulatság emlékeivel gazdagabban távoztak otthonukba. Ott voltak, *asszonyok:* **Andrássy Tivadarné** gf.-né, **Ambrózy Nándorné,** **Bajusz Józsefné** az ifjabbik, **Bernáth Aladárné,** **Diószeghy Jánosné,** **Dókus Gyuláné,** **Hadik-Barkóczy Endréné** grófné, **Hamersberg Jenőné,** **Hamersberg Miklósné,** **Molnár Béláné** dr.-né, **Meczner Gyuláné,** **Nagy Barnáné,** **Pintér Istvánné,** **Hoyos Vili grófné,** **Putty Gyuláné,** **Hoyos Mária grófné,** **Szemere Gáspárné,** **Hoyos Róza grófné,** **Thuránszky Lászlóné,** **Thuránszky Zoltánné,** **Vay Aladárné** grófné és **Walther Lászlóné.** — *Leányok:* **Ambrózy Margit,** **Hadik Karolina grófné,** **Hamersberg Anna** és **Elza,** **Meczner Ilona,** **Répássy Anna** és **Spillenberg Mária.**

A szomszédos törv. hatóságok.

Emlékezet okáért még közre adjuk, hogy a) Sárosvármegye küldöttségének tagjai voltak: **Usz Antal,** **Máriássy Béla dr.,** **Berzeviczy Elek** és **Szinnyey-Merse Félix,** b) Borsodvármegye küldöttségének: **Beniczky Aladár,** **Kun József,** **Molnár Bertalan,** **Haller József gróf,** **Répássy Béla,** **Szentpály István** és **Katona József.** (Alis-

pánunknál is tiszteltek.) c) Szabolcsvármegye küldöttségének tagjai: Feilitzsch Berthold báró főispán, Pongrácz János gróf, Vay Gábor gróf és Petrovay János, d) Ungvármegye és Ungvár küldöttségének: Török József gróf főispán, Lüleý Sándor dr. polgármester, Nehrebecky György, Czibur Vilmos, Szaxun József, Rónay Antal, Lörinczy Jenő, Hirsch Károly, Fehér Emánuel kanonok, Sztáray Gábor gróf, Csuhá István és Komjáthy Gábor, — e) Abauj-Tornavármegye és Kassa szab. kir. város küldöttségének tagjai: Rakovszky Endre dr. alispán, Hadik János gróf, Semsey László, Pongrácz Ferenc gr., Kertész Gyula, Naményi Gyula, Ekkert János, Kozora Vince, Münster Tivadar polgármester, Kozora Endre kanonok, Tomacsó Alajos, Szekeres Fr. Odön, premontrai jószágkormányzó és Meezner József.

Üdvözlő sürgönyök.

Mi természetesebb annál, hogy az üdvözlő sürgönyök halom számra érkeztek az új főispánhoz a szélrózsa minden irányából; de mindnyájan egyezők voltak a legfőbb szerencse-kívánatok tolmácsoló meleg tónusban. — A kassai megyés püspök *Bubics* öceciájától érkezett gratuláció így szól:

Fogadja méltóságos gróf, főispáni dicső ünnepélyével, hódolatom, üdvözetem és szerencsekívánataim kifejezését kegyesen. Isten áldása kísérje intézkedéseit, hogy a jog, törvény és igazság alapján tisztelőinek öröme, népünk boldogítására, szeretett hazánk javára és dicsőségére szerencsésen és boldogan, mint szeretett és hön tisztelt főispán urunk éljen közöttünk. *Bubics* püspök.

Felhívás előfizetésre!

A „Zemplén“ a folyó év július 1-jével 32. évfolyamának III. negyedébe lépett.

Főlöleslegesnek tartjuk magunkról ismeretést irni. A lefolyt harmincegy és fél év munkássága beszél helyettünk s azok előtt, kik e lapot eddig is nagybecsű támogatásukban részesítették, rokonszenvükkel kitüntették. Elég, ha kifejezést adunk szándékunknak, hogy a közérdek lelkes, buzgó szolgálása, a magyar közművelődés oltárára szánt odaadó, fáradságot nem ismerő munkálkodás a célunk ezutánra is, mint volt eddig.

E nemes cél sikeres szolgálatában azonban szüksége van a „Zemplén“-nek továbbra is arra a jóakaratu támogatásra, kitüntető rokonszenvre, a mit eddig tapasztalt a m. t. közönség részéről.

Ezt kérjük most, az új évnegyed küszöbén is.

És tisztelettel kérjük a lejárt előfizetések megújítását, valamint a hátralékok szíves beküldését.

Előfizetés:

(Helyben házhoz küldve vagy vidékre postán.)
 Egész évre . . . . . 12 kor.
 Félévre . . . . . 6 „
 Évnegyedre . . . . . 3 „

Az előfizetés díja legcélszerűbben posta utalvánnyal az alulírott címre küldendő.
 Sátoralja-Ujhely, 1901. júl. 7.

A „Zemplén“ kiadóhivatala.

Sátoralja-Ujhely, főtér 9.

Szmrecsányi Jánosné, szül. Szmrecsányi Paula.

(*) A halál az elmúlás gondo'atának megfélemlítő hatását bölcselkedéssel — hogy a halál emberi végzet; hogy az ember csak egy része az egésznek, mint az órák, a napok az időnek, valamint elmúlnak ezek, úgy elenyészik az élet is — eloszlatni vajmi hiu feladat!

A gyászpompa, a részvét nyilvánulásai és mindazon külső jelek, melyek a halált kísérik, nem fejezik ki azt a mély fájdalmat, mely a szerető szivben bent van és nem őrzi szem.

Elveszteni a forrón szeretett hitvestársat, kivel életünk évtizedeken át egybeforrt; elveszteni a legjobb anyát, a fenkölt szellemű nőt: oly sorscsapás, a melynek elviselésére csak az Isteni jószág adhat erőt!

Szmrecsányi Jánosné szül. *Szmrecsányi Paula*, Szmrecsányi János kuriai tanácselnök és neje Farkas Mária leánya, szül. 1839-ben, Arva vármegye Isztebe községében Már fiatal hajdon korában feltűnt rendkívüli műveltsége, elragadó kedves modora által, mely őt a legelőkelőbb társaság kedveltjévé tette: 1865-ben férjhez ment rokonához, Szmrecsányi Jánoshoz. A házassági frigyét, mely mindvégig a legboldogabb volt, az ideális szerelem hozta létre.

Ez az eszményi szerelemben zavartalan családi boldogságban nyilatkozott meg a magasröptü költői véna, mely annyi szép dalban nyert kifejezést.

A vékei előkelő uriházba, melynek géniusza volt, mely szomorúság költözött. Csak a fájó és mégis kedves emlék maradt meg vigasztalásul.

Cicero azt mondja, hogy a halál nem nagy földi baj ha az „cum gloria“ történik.

Egy nő a ki hü feleség, önfeláldozó anya, igaz honleány volt: annak emlékezte fölött ott fog lebegni mindig a „gloria“!

A szirtaljai gyilkosság.

Mélyen megrendítő bűnös eseménynek voltak szemtanúi ez évi július hó 14-én, ma egy hete délután, a Homonna mellett elterülő „Szirtalja“ nyári mulatóhely kirándulói. A kir. járásbíró tagjai, több ügyvéd, orvos és hivatalbeliek, családostul, kirándultak a múlt vasárnap délután üdülni, egy kellemes délutánt eltölteni a közel fekvő, kitűnő levegőjű, vadregényes „Szirtalja“ nyári mulatóhelyre s ott a „Géza-szikla“ mellett letelepedve, a legjobb kedvben, beszélgetve, dancolva töltötték már az estét is, mikor egy 9 óra felé odavetődött 2 helmezekei és 1 barkói legény s megállva a társaság mellett, bámulták a mulatókat. Mivel tolakodásuk már terhére kezdett lenni a társaságnak, *Ruby* Pál kir. albiró oda-szólt:

— Menjetek fiuk a fenébe innen el. . .

Erre *Ruják* István, Amerikát látott katonaviselt helmezekei legény odaszólt:

— Hát mért küld minket az úr innen a fenével, mért nem Isten nevében?

Ruby Pál odalépett hozzá egészen közel megsimogatta arcát s kérte:

— Hát menjetek Isten nevében.

Erre *Ruják* egy rövid konyhakéssel halántékába szurt *Ruby* kir. albirónak, 8 cm. mélyen, minek következtében eszméletlenül lerogyott. A kés oly szorosan tartózkodott a koponyacsontban, hogy az orvos két kézzel s csak nagy erőfeszítés után volt képes kihuzni halántékából. A súlyosan sérült bevitték az étkezőterembe, ágyra fektették, hol eszméletlenül feküdt orvosi ápolás alatt másnap délig, a mikor d. e. 1/2 12-kor kiezenvedett.

Ez a száraz tényállás, a mint *Ruby* Pál homonnai kir. aljárásbírónak Homonnán júl. hó 15-én oly tragikus módon kimúlta kellett.

Foglalkozunk mélyen megrendülve ezzel az esettel kissé behatóbban is azért, mivel a 30 éves *Ruby* Pál tart. honvédhadnagy, egy feddhetetlen jellemű, vasszorgalmu, kitűnő bíró volt, a társadalomban vig kedélyével, elegáns uri modorával, mindenki irányában tanúsított türelmes-ségével, előzékenységével, kiváló helyet foglalt el, köztisztelőben, szeretetben részesült s mindezek mellett mégis hivatásának áldozata, mert a *Ruják* István gyilkos cselekedete a *boszu* műve mivelhogy *Ruby* bíró a *Ruják* nővérét gyermekölés miatt letartóztatta.

A gyilkos mindent tagad, mivel köztudomású dolog, hogy még mint katona négy évvel ezelőtt 8 napi szabadságra hazabocsáttatván, parasztruhába átöltözve, a helmezekei „Kolostrát“ majorbeli Tokár János urasági gazdát megleste, sötét estve egy nagy doronggal kezében Helmezeke község alatt — mikor a koresmából pálinkával tért vissza a majorba — agyonverte; szemtanuk hiányában, tagadásával szemben, felmentetett s így ebben bizik most is.

De foglalkozunk ez esettel azért is, mivel rendkívüli humánus, szabadelvű törvényeink mellett maholnap nincs vagyon- és személybiztonság. Egy rendőri hatóság, vagy közeg nem mer erőlyesen fellépni, mivel a bíróság rögtön „hivatalos hatalommal való visszaélés“ vagy más címenek vonja eljárás alá.

Egy főszolgabíró egy bukott diákot, a ki közveszélyes magatartást tanusit, eltávolít az iskolától, nem engedvén megverni tanárait, akad fiskális, ki „fenyítő feljelentést tesz“ ellene, belügyminiszternél fegyelmet kér s ráadásul még akad hirlap is, a mely meghurcolja.

Egy dologkerülő iszákos napszámos tör, zuz a koresmában halomra mindent, a rendőrök beviszik, másnap előállítják, a rendőrhatalóság 8 napi elzárásra és 100 K. pénzbüntetésre ítéli; de a mint szabadul, panaszt tesz a rendőrök ellen a bíróságnál s a két rendőr „vád alá helyeztetik“ hivatalos hatalommal történt visszaélés miatt,

két végtárgyalás is tartatik, míg sikerül nagynehezen a két rendőrt megmenteni az elesükástól.

A esendőrség a gonosztevőt bekiséri a bírósághoz vagy hatósághoz. Mindjárt a legelső kérdés is az, nem bántalmazták-e a esendőrk becses személyét?

Az új bünvádi perrendtartás szerint a gonosztevőt, bitangot le kell ültetni s válogatott szép szavakkal kérdést intézni hozzá, lesz-e kegyes kérdésünkre felelni s ha azt mondja „nem“, többé kérdést intézni hozzá nem szabad, de megköszönni szíves megjelenését s bocsánatot kérni, hogy merészkedtünk becses személyéhez kérdést intézni!

Iskolákat, népnevelést előbb s aztán humánus, szabadelvű törvényeket, mert hajdanában egy mogyorópálea többet ért a mostani összes törvényeknél s halmaz §§-oknál.

Hová fognak vezetni ezek a szabadelvű alkotások, most még csak sejtjük, vagyis a vagyon- és személybiztonság teljes veszélyeztetésére.

Alljanak meg még egy kis időre szabados uraink nagyszabásu alkotásaikkal s inkább gondoskodjanak az iskolák, nem a modernül berendezett börtönök szaporításával.*

Haraszthy Miklós,
főszolgabíró.

Adományok a Kossuth-szoborra.

Kónya Miklós, a „Szulini-víz“ forrásainak bérleje a vármegyénk területén elfogyasztott Szulini víz után nyert jövedelméből a Kossuth-szoborra 5%-t ajánlott fel, ily címen kaptunk tőle f. hó 10-én 1 kor. 50 ft. — Dely Endre jzó pedig Szinnáról 10 koronát küldött hozzánk ugyancsak az említett célra, az itt következő sorok kíséretében:

Egy „valaki“ az én és segédem — Ackermann Sándor — részére 10 kor. készpénzt felejtett az asztalunkon; minthogy ezt a pénzt mi meg nem szolgáltuk, közös akarattal azon kérelemmel küldjük a tekintetes szerkesztő-úrnak, szíveskedjék azt a Sátoralja-Ujhelyben felállítandó „Kossuth-szobor“-ra fordítani.

Mult kimutatásunk volt . . . 239 kor. 98 fill.
 a jelenlegi küldemények . . . 11 „ 50 „

Kezelésünk alatt áll . . . 221 kor. 48 fill.

A „Zemplén“ kiadóhivatala.

Külömfélék.

Lapunk mai számából a „Vármegyei ügyek“, a „Hírek az országból és nagyvilágból“, végre a „Városi és községi ügyek“ rovatait a főispáni beiktatásról nagy részletességgel szóló tudósításaink kiszorították

— **Személyi hírek.** Székely Elek polgármester f. hó 17-én hat heti szabadságra nyirbogdanyi birtokára utazott. Hivatalos teendőinek elvégzésében Meezner Gyula árvaszéki ülnök helyettesíti. — *Meezner* Béla takarékpénztári igazgató a mult héten Igló-Füredre utazott, hol néhány hetet fog eltölteni.

— **Törvényszéki új bíró.** *Görömbey* Balázs keszthelyi járásbíró albiró a sátoralja-ujhelyi törvényszékhez bíróvá neveztetett ki a néh. *Mattyasóvszky* Kálmán bírói székére.

— **Uj plebános.** A nagy-mihályi rk. plebániára *Oppitz* Sándor, a kassai tanítóképző intézetnek volt jeles tanára, kapta meg a prezentát.

— **Eljegyzés.** *Zlotzky* Pál ügyvédjelölt Sátoralja-Ujhelyben eljegyezte *Jakubcsó* Margitkát, özv. *Jakubcsó* Józsefné háztulajdonos kedves leányát.

— **Tisztelgés Andrassy Sándor grófnál.** Homonnáról írja levelezőnk: Foly hó 13-án Homonna város képviselőinek 22 tagból álló küldöttsége tisztelgett *Andrassy* Sándor grófnál, mint a kerület országos képviselőjénél, hogy megköszönje azt a városra nézve nagyfontosságú közbenjárást, melynek eredménye, hogy a vall. és közokt. miniszter már az 1901—2. iskolai évtől kezdve a homonnai polgári és felső keresk. iskolát teljesen állami kezelésben veszi át. A küldöttséget, melynek szónoka *Réz* László homonnai ref. lelkész volt, a nagy könyvtárteremben fogadta *Andrassy* gróf és a küldöttség szónokának beszédére adott válaszában kijelentette, hogy a magyar nemzeti kulturabeli intézmények létrehozásában és azok fejlesztésében a jövőben is szívesen s örömmel fog közreműkölni.

— **Nyilatkozat.** A következő sorokat vettük: Tekintetes szerkesztő ur! Becses lapjának mult heti számában azt olvastam, hogy az állami tisztviselők fizetésének felemelése céljából megalakult bizottságnak én is tagja vagyok.

* A gyilkos *Ruják*ot f. hó 19-én reggel 2 esendőrk hozta be az ujhelyi kir. törvényszék fogházába. Nagy népesödület nézte az ujhelyi fűtcán haladó, hatalmas testalkatu gyilkost, kit most már átadnak a büntető igazságszolgáltatásnak. Szerk.

E közleményvel szemben kijelentem, hogy én a tisztviselők gyűlésén jelen nem voltam s bizottsági taggá történt megválasztásom tudtomon kívül és akaratom ellenére történt. Kérem e nyilatkozatom szíves közzétételét. Kiváló tisztelettel stb. **Beregszász István** kir. h. tanfelügyelő.

— **Szaváló-est.** A Sátoralja-Ujhelyben felállítandó Kossuth-szobor javára Homonnán f. hó 14-én este, a „Stefánia-szálló” nagytermében R. Kováts Laura, az ismert nevű szaváló művész, nővérjének, R. Kováts Ilka énekesnőnek közreműködésével, műszaváló előadást tartott. Az est ugyan nem sikerült úgy, mint ahogy egy részről a jótékony cél, másrésztől a szaváló művész egyéniségének értéke megérdemelte volna. Ennek oka bizonyára abban a gyászos esetben keresendő, mely épp e nap alkonyán történt a Szirtalján. A jótékony cél így is jövedelmezett 21 K.-t, mely összeget Réz László vette át rendeltetéséhez való eljuttatás céljából. — r. l.

— **A „rom. kat. kör” nyári mulatsága.** Az ujhelyi római katolikus kör, a mely még csak alig néhány hónapja áll fenn, ma egy hete a **Vadászkürt** kerti helyiségében nagy sikerű nyári mulatságot rendezett. Hogy mily népes volt a mulatság, mutatja az is, hogy a négyeseket közel 100 pár táncolta. A mulatság tiszta jövedelme 480 korona.

— **Államosítás.** A tokaji posta- és táviróhivatalt — írja levelezőnk — folyó hó 1-től kezdve az állam vette át és a városháza földszinti részében rendezkedett be. Az idegenből ide küldött hivatali személyzet rövid két hét alatt is már annyira bele élte magát működés-körébe, hogy a nagy közönség örül a változásnak, mert naponként sűrűbb a kézbesítés, mint volt eddig.

— **Tűz.** F. hó 16-án Ujhelytől délre, a Waliss grófné tanyáján, melynek Fuksz Jenő a bérlelője, tűz támadt. Az erős szélben több nagy szalmakazal égett meg és csak a véletlen szerencsének tulajdonítható, hogy a tanyai épületek épen maradtak. Tűzoltóságunk az oltás körül fáradságos és érdemes munkát végzett.

— **Gyűl a szoboralap!** A varannai önk. és öns. iparegyesület a Kossuth-szobor javára e napokban nyári táncmulatságot rendezett, melynek tiszta jövedelmét, 66 kor. és 60 fillért, Udvardi Viktor szoborbizottsági pénztáros kezébe tette le. A hazafias intenciójú egyesület e ténykedésével szép példáját adta itt a felvidéken önzetlen hazaszeretetének. r. l.

— **Vérmérgezés halottja.** Imrei József váltóór volt a tokaji pályaudvaron. Csekélyke fizetése mellett is éldegélt becsülettel. Fizetése kívül ugyanis volt joga egy kecsketartásra. Egy napon aztán, ha elmentek a vonatok és szünet állott be a ki- és bepakolásban, vagy leteltek a nap hivatalos órái, fogta a gida kötelét s árokpartokon, kubikokban, utszéleken jól tartotta a tejelő állatot, mely nem is maradt a gondozásért háládatlan, oly duzzadt tőgyet cipelvén haza, hogy asszonya alig győzte kifejni. A mult héten valamelyik nap nem vezette legelni a gidát, ha nem vette a sarlót és ponyvát s a kubikban levő jó fűből akart szedni egy jó háttal. Szedés közben a sallóval megvágta a kezét, a sebre pedig, mert a vérzés csak nem akart odahaza sem elállani, pókhálót tett. Ettől-e, vagy talán a rozsdás sallótól elkezdett a keze, majd a karja dagadni, s mikor orvoshoz folyamodott, már késő volt. Budapesten, a hová felküldötték, sem tudtak rajta segíteni. Ott halt meg a 30—35 éves erőteljes férfi rövid idő alatt nagy kínok között. Elárult szegény családját általános részvét veszi körül.

— **Szálló- és vendéglőátvétel.** A „Vadászkürt” szálló és vendéglő bérletét e mai naptól kezdve **Bokros János** tapasztalt jó nevű vendéglős vezeti, ki a sátoralja-ujhelyi közönség ezen legkellemebb és kényelmes üdülőhelyének régi jóhírnevét bizonyára még gyarapítani fogja.

— **Betörés.** A mult héten a Deutsch és Kroó ujhelyi keresk. cég Kazinezy-utcai boltjában tolvaj járt, a ki a bolt udvari ablakának betörése után mászott a boltba és az áruasztal fiókjából 12 koronát ellopt. A rendőrség a tettest Kőrösi kőmives inas személyében kinyomozta.

— **Nagy tűz Klenován.** F. hó 15-én a délelőtti órákban porrá égett vármegyénk színi járásának egyik falucskája **Klenova**. A lakosok legnagyobb része a mezőn szorgoskodott, mikor a tűzveszedelem híre eljutott hozzájuk. Lelkendezve futott mindenki haza, hogy családi kicsinyke fészkében, az ő szegénységét megmentsse. Emberfeletti erővel dolgoztak, hogy a tűz towaterjedésének gátat vessenek; de minden erőfeszítésük dacára is óriási pusztítást vitt véghez a romboló elem, mert hiszen mire haza értek, már vagy 15—20 épület állott lángokban. Csodálni sem lehet a tűz ily gyors és óriási towaterjedését, ha figyelembe vesszük azt is, hogy a közönség nagy része még lent van az Alföldön aratni. **Földig égett 22 lakóház és 13 melléképület és a bennük és mellettük elhe-**

lyezett összes élelem- és takarmánykészlet. **Két emberélet is áldozatul esett!** Mindezekben felül számos baromfi, 1 darab szarvasmarha és nagyobb mennyiségű készpénz lett a tűz martalékává. **Biztosítva csupán 3 ház volt s így a szenvedett kárnak csak elenyészően csekély része fog megtérülni, pedig a megejtett vizsgálat és becslés szerint a kár nem kevesebb, mint 54.600 korona!** A szerencsétlen égettek a legnagyobb testi nyomornak néznek elébe. A hajléktalanok és chezők nevében emeli fel szavát levelezőnk Zemplénvármegye áldozatra kész, nemesen gondolkodó közönségéhez, hogy a kik csak tehetik, segítsenek letörülni a szerencsétlenek könyűit és enyhíteni fájalmukat! Bár mily csekély, pár fillérből álló adományt is a legnagyobb köszönettel fogadunk és rendeltetésére helyére juttatunk. Juttassa el és ne sajnálja eljuttatni kegyes, emberszerető adományát a „Zemplén” mai számának minden olvasója **Winkler Emil** klenovai körjegyző (U. p. Ublja) címére. Nyujtsuk ki kezünket minden tétovázás nélkül, mert: „Kétszer ad, ki gyorsan ad.”

— **Kézrekerült betörő.** A „Zemplén” mult számában körülményesen leírt perbenyiki betöréses lopás tette máris megkerült s pedig elég érdekes módon. A károsult lelkész ugyanis a tett elkövetése után másnap olvasta, hogy a budapesti rendőrség a keleti pályaudvaron egy vidékről érkezett gyanus alakot elfogott, a kinél sok mindenféle ékszer és egy revolver is talált. Ezekre nézve az illető nem tudott kellő felvilágosítással szolgálni, miért is a rendőrség fogva tartotta. Erre a perbenyiki lelkész a tőle ellopt holmikat körülményesen leírva, levelet intézett a budapesti rendőrséghez. Levelére az a sürgöny-válasz érkezett a közönség bírójához, hogy a készpénz és 3 db. arany kivételével összes ellopt ékszerei és értéktárgyak megtaláltak. A notórius betörő most az egyszer tehát nem sátoros oláh cigány, hanem Baksi Sándor, aki elébb Kiss János miskolci ékszerésznek hazudta magát. Előbb már Miskolcon is, Szikszon is követett el betöréseket. Dieséret az éber budapesti államrendőrségnek!

— **Harc oláh cigányok és csendőrök közt.** A perbenyiki betöréses lopás ügyében gyanuba vett oláh cigányok, kik Semjén község határában 16 szekeren 60-an tanyáztak, az elfogatásukra kiküldött csendőrségnek nemcsak hogy ellentálltak, de löttek is, mire a csendőrség is tüzelt. Erre az elmenekülni akart szekérbe fogott 2 lo elesett. A cigányok felett a csendőrök csak akkor tudtak urak lenni, mikor tetemes erősbítést nyertek több szomszéd csendőrösről; de még akkor is kénytelenek voltak igénybe venni a közönségbeli lakosok segítségét. A letartóztatott oláh cigányoknál nem találtak semmit. Egy szekérnek sikerült elmenekülnie. Többben lóháton száguldoztak el. r. l.

— **A vásárok ára.** Egy régi kormányrendelet értelmében a magyarországi városok csak akkor tarthatnak vásárt, ha az állami adóhivatalba 31 forint 50 krajárt befizetnek. Ugy látszik azonban, hogy a városok ezt az összeget nem igen fizették meg s így az állam károsodott. Erre vall legalább a kereskedelemügyi kir. miniszternek az a legújabb rendelete, melyben a városokkal tudatja, hogy ezután az országos vásárokat mindaddig meg nem nyithatják, míg az adót az illető kir. adóhivatalba be nem fizették. A miniszter arra is gondolván, hogy a városok majd halasztásért is könyörögnek, kijelentette, hogy fizetésre halasztást az adóhivatalok nem adhatnak, mert ily kérelmet csakis ő teljesíthet.

Irodalom.

Az **„Adalékok Zemplénvármegye Történetéhez”** c. havi folyóiratunknak 1901. évi, egyszersmind a VII. évfolyamnak **júliusi** füzeté a következő tartalommal jelent meg: 1. Molnár István kitüntetés. (Képpel) Irta: **Dongó Gy. Géza.** — 2. Ünnepi alkalmi beszéd. Irta és elmondotta **Meczner Gyula.** — 3. Az erdőbényei őskori növény-lenyomatokról. (Képpel) Irta: **Kun Zoltán dr.** — 4. Zemplénvármegye történelmi földrajza. (XXXV. közl.). Irta: **Dongó Gy. Géza.** — 5. Zemplén vármegye politikai és helyrajzi ösmertetése. (66. folyt.) Latinból: **Matolaj Étele.** — 6. Történeti jegyzetek Zemplénvármegyéről. (66. folyt.) Latinból: **Dongó Gy. Géza.** — 7. Babotsay Izsák naplója. (18. folyt.) Közli: **Hubay Kálmán.** — 8. Szirmay András naplója. (70. folyt.) Közli: **Karsa Ferenc.** — 9. **Levelező-láda.** Boesckay-irományok, (VI.) Közli: **Dongó Gy. Géza.** — 10. A Rákóczi-féle adománylevelekből. (XIV.) Közli: **Dongó Gy. Géza.** — 11. A Bacványi Jánost körözött levél 1810-ből. Közli: **Dongó Gy. Géza.** — 12. A szécs-kereszturi gk. parókia alapítólevele. Közli: **Fedák Endre.** — 13. **Irodalom.** Machiavelli — Olesó könyvtár — A reformáció. (Könyvismertetés.) — 14. **Tárca.** Az 1831-iki parasztlázadás kezdetéről. (4. folyt.) Közli: **Dongó Gy. Géza.** — 15. A szerkesztő póstája. — **Függelék.** A

Hadik család (futaki gróf) nemzedékrendi táblázata. (III) Összeállította: **Doby Antal.** — A havonként 2 iven megjelenő „Adalékok” előfizetése egész évre (12 füzetre) csak 4 kor. 80 fillér. — **Melegen ajánljuk mindenkinek, a kit vármegyénk viszontagságos története érdekel; főképp pedig ajánljuk a vármegyebeli községek figyelmébe, már csak azért is, mert ebben az évfolyamunkban is folytatódik a községeknek külön-külön történeti és helyrajzi ösmertetése.** — Az előző évfolyamokhoz díszes könyvtáblákkal még szolgálhatunk. — **Ára 1 kor. 80 fillér, postai küldéssel 1 kor 90 fillér.**

Egy hölgy emlékiratai címmel ritka érdekes könyv került a könyvpiacon. Beck Vilma Bárnó, ki az 1848-49-iki szabadságharcban mint titkos kém jelentékeny szerepet játszott s mint Kossuth Lajos és Görgey Arthur megbízottja, a legfontosabb küldetéseket végezte, kiadta hazánk e legdicsőbb és egyuttal legszomorubb korszakára vonatkozó emlékiratait. Bátran állíthatjuk, hogy rég látott napvilágot e műhöz fogható érdekes könyv. Az olvasó nem bír megválni az érdekesnél érdekesebb részletektől, melyek a nagy idők legintimebb részleteit tárgyalják. Sok olyan dolgot tudunk meg e könyvből, melyet eddig elferdítve olvastunk a valóságnak meg nem felelő leírásokban. Minden hazafi igaz gyönyörűség-gel joggal olvasson e művet, mely Ferenczi B. miskolci könyvkiadónál rendelhető meg. — Ára 3 korona.

Egyesületi élet.

„**Bodrogközi dalárda.**” Folyó év június hó 29-én — írja Leleszről alkalmi tudósítónk — lélekemelő ünnepies összejövetel tartott Király-Helmeczen a kaszinó nagytermében, hova Király-Helmeczenek a minden szépért, jóért és nemes célért törekvő tűzlelkű oszlopos vezérférfiai gyűjték össze a környék intelligenciáját, hogy régi közöhszolgálatukat megtestesítsék s ilyképp előre vigyék a Bodrogköznek kulturális haladását. Az a régi óhaj pedig a „Bodrogközi dalárda” megalakítása. — **Isépy Zoltán** szolgabíró, ki első volt a nemes cél megpendítésében, nem nyugodott addig, míg eszméjét diadaira nem juttatta, szívből üdvözölte a szép számmal összejött helybeli s vidéki tagokat, a korelnökségre felkérte **Egri Elek** járási arvagymót, kinek elnöksége alatt 38 működő taggal így alakultunk meg „dalárdává.” A dalárda partfogójává a szívjóságáról s áldozatkészségéről ismeretes **Mailáth József** gr. ömeltósága kéretvén fel, nagy örömmel elfogadta. — Elnök lett: **Bodnár Ferenc** kir. aljárásbíró, ügyvivő alelnök: **Isépy Zoltán** szolgabíró, alelnök: **Pauliczky Ferenc** tak. pénztáros, d. pénztáros: **Oláh Ignác**, jegyző: **Bajkay Imre**, I. karnagy: **Szeretén Hugó**, II. karnagy: **Palságh Géza**. Választmányi tagok: **Miskolczy Endre**, **Séra János**, **Aczél Izidor**, **Okruetzky Zoltán**, **Szük Ödön**, **Egry Elek**, **Olbay János** és **Heffler Konrad**. Póttagok: **Nagy Sándor** és **Bodnár Kálmán**. Adja Isten, hogy élete hosszas, működése áldással teljes legyen. (Amen! — szerk.)

Nyilvános köszönet.

A sátoralja-ujhelyi első izr. betegsegítő egyesület részére a Polgári bank, a Központi takarékpénztár és a Népbank egyenként 20—20 koronát voltak kegyesek adományozni. Fogadják a tek. igazgatósági tag urak ezen nemes tettükért az egyesület nevében leghálásabb köszönetünket.

Sátoralja-Ujhely, 1901. júl. 18.

Keleti Jenő,
egyes. titkár.

Reichard Armin,
egyes. elnök.

Közgazdaság.

A **bodrogközi Tiszaszabályozó társulat választmánya** gróf **Mailáth József** elnöksége alatt f. hó 11-én üst tartott** melyen a többi közt a következő fontos ügyek képezték tanácskozás tárgyát: A folyó év tavaszán uralkodott nagy szárazság előtérbe tola az **öntözés kérdését** s elhatározta a választmány, hogy ezen életbe vágó kérdést felszínen fogja tartani — s a már létező csatornák s alkalmasok vizzállások felhasználásával — kellőleg előkészített szervezkedés mellett adandó alkalommal kísérletet fog tenni az öntözésre. Örvedetes tudomásul vette a választmány a földmívelési Miniszternek azon előrelátó intézkedését, hogy a Tisza folyó mentén gyakran előforduló partrongások még az imminens veszély beállta előtt akadályoztasanak meg s ily célra már a f. évre is 10,000 koronát utalványozott. A Bodrogköz vízviszonyainak javítására fog szolgálni azon miniszteri intézkedés is, hogy jövőben az **Ondava-Tapoly** vízvidéken újabb munkálatok mindaddig nem fognak engedélyeztetni, míg azt a vízviszonyok kedvezőbb alakulása megengedni nem fogja; ennek siettetése céljából azonban elhatározta a választmány, hogy felterjesztést intéz a Miniszterhez, miként a **Latorcza folyón** s különösen annak torkolata

* Bizony a XX. század tisztultabb nyelvzisése szerint már megalakulhattak volna „daloskör”-re is! Szerk.

** Jelen tudósítás mult számunkról lekészt Szerk.

körül a szükséges munkálatok mielőbb hajtassanak végre. A társulat csatorna hálózata legrészletesebb kifejezést fogja találni már a legközelebbi jövőben a választmány azon intézkedése folytán, hogy az eddig már tervbe vett számos mellékcsatorna mielőbb kiásattassék, e célból a választmány elhatározta a már régebben megszavazott 1.000.000 korona kölcsönből még nem folyósított 300.000 korona felvételét, e mellett azonban gondoskodik a társulat arról is, hogy esetleges katasztrófák készületlenül ne találják s 120.000 korona tartalékalap létesítését határozta el. A kölcsön a következő szükségletek fedezésére fog első sorban fordíthatni: A rad-szenteszomotori, kis és nagy-rozvágyi, kir-helmeczi, agárdi, bélyi, Piti felé s egyéb közérdekűeknek nyilvánítandó csatornák kiásatása, kisajátítási járulékok kifizetésére, a latorczai birtokosoknak megállapított visszatérítésekre, a csapi határbeli latorczai töltés kiépítésére, hidak építésére stb. Elvi jelentőségű határozatról vett tudomást a választmány a közig. bíróság azon méltányos intézkedésében, hogy indokolt felterjesztésre a társulat védművei mentén épített felügyelői lakokra is kimondta az adómentességet. Végül tudomásul vette a választmány, hogy a társulat 3 nagy szivattyú telepét a kiküldött hatóság céljainak megfelelőeknek nyilvánította. Ez alkalomból megemlítendő még, hogy a társulat igazgató-főmérnöke Révy G. Victor a párisi kiállításra felküldött műszaki munkálatokért legfelsőbb királyi előismeréssel lett kitüntetve.

Teendők a tarlószabaduláskor.

Nem irunk új dolgot, csak ismétljük azt, a melyet a lapok hasábjain már oly sokszor, de miként a gyakorlati élet számtalan példája mutatja még nem elégszer hangsúlyoztunk. Hazánkban, mint ismeretes, többnyire szárazság uralkodik a tarlószabaduláskor; épen ezért minden rendelkezésünkre álló eszközt és módot fel kell használnunk arra, hogy a tarló teljes kiszáradását megakadályozzuk.

S ha kérdi valaki, hogy mi legyen hát ama eszköz, mely célra vezet, válaszul mást nem adhatunk, mint tanácsot a tarló minél korábbi feltörésére. Várni addig, míg a kereszteteket lehordva, tarlónk teljesen felszabadul, hiba lenne; a kereszteteket a lehető legszélesebb kettős sorokba kell állítani s a sorközöket hármashántó ekékkel leszántani. Soh' se felejtjük el, hogy a kaszát nyomon kövesse az eke, még pedig úgy, hogy az 7-8 centiméternél mélyebb barázdát ne huzzon.

Hogy miért? azt elmondjuk a következőkben. Sietni kell a szántással, mert a felszabadulás utáni rögtön szántással megakadályozzuk a föld gyors kiszáradását, előmozdítjuk a gyomok kikelését és megnehezítvén az alsóbb rétegek víztartalmának elpárolgását, könnyebben eszközölhetjük a későbbi szántásokat is.

Ha a tarló hosszú ideig van kitéve a szélnek s a nap hevénének, a talajok különösen a kötöttebbek, az esőzések beállta előtt egyáltalán nem szánthatók. Hét-nyolce centiméternél mélyebben pedig azért nem szabad dolgoznunk, mert akkor veszélyeztetve lenne ama szándék, mely a gyomok tökéletes kiirtására irányul. Ugyanis a tarlón igen sok gyommag hever, s ha az idejekorán sekélyen a talajba fordítatik, már az első eső után csirázásnak indul s a fejlődő gyomok vagy egy boronával, vagy a következő szántással tönkre tehető, ellenben ha mélyen borítanak alá, akkor a gyom csak tavasszal lát napvilágot a tavasi vetés fejlődésével egyidejűleg.

A szántást nyomon kövesse a gyűrűs henger, mert a sekélyen lefordított tarló nagyon üregessé teszi a földet s az ilyen üreges, laza és később erősen ülepedő talajban a fejlődő növények nem jól érik magukat. A gyűrűs henger összenyomván a földet, fokozza annak vízfelszívó képességét s előmozdítja a gyomok gyorsabb kikelését.

Ha a tarló műtrágyával kapcsolatos zöldtrágyázás céljából csillagfürttel, ősziborsóval, őszi búkkönynyel vagy más zöldtrágya növényvel vettetnék be, úgy a szántás és hengerezéssel lépést tart a vetés is, melyet újból a gyűrűs henger munkája követ.

Vármegyei Hivatalos Rész.

13650/901 sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.
A 10 főszolgabírónak és Sátoralja-Ujhely r. t. város polgármesterének.

Másolat.

Matolai Etele, alispán.

Tolnavármegye alispánja. 7925/alisp. 1901. szám. Valamennyi vármegye és törvényhatósági joggal felruházott város közönségének. — Eddig a muesii körjegyzőséghez tartozott Csibrák kis község, ezen jellegének megtartásával, a törvényhatósági bizottságnak folyó évi március hó

30-án 142/rkgy. szám alatt hozott s jogerőre emelkedett határozata értelmében Muesi nagyközségtől el- és Kurd nagyközséghez átcsatoltatott. — Midőn ezt a tekintetes törvényhatóság közönségének szives tudomására hozom, hivatalos tisztelettel felkérem, hogy ezen körülményt a törvényhatóság területén közzétenni sziveskedjék. Szegzárdon, 1901. évi június hó 25-én. Alispán távollétében: Simontsits Elemér sk. főjegyző.

15325/1901. sz. T. Zemplén-vármegye számvevőségétől.

Versenyárgyalás.

A t. vármegye gazdasági választmányának megbízásából tudatom, hogy a t. vármegye székházához az 1901-1902-iki téli évadra megkiáltató tűzifa, — a t. vármegye szolgálatában álló huszárok és hajduk számára szükséges egyenruházat, — végre az 1902. évre beszerzendő irodai szerek szállításának biztosítása céljából a f. évi július hó 29-én (huszonkilencedikén) d. e. 9 órakor, hivatalos helyiségben versenyárgyalást tartok; mely alkalomra a szállítás iránt érdeklődőket ezennel meghívom.

A versenyárgyalás módozatára vonatkozó részletes feltételek tőlem a hivatalos órák alatt bármikor megtudhatók.

Sátoralja-Ujhely, 1901. évi, júl. hó 20-án.

Dongó Gy. Géza.
vm. főszámvevő.

1659. 1598/I. sz. A szinnai j. főszolgabírájától.

Körözwény.

Közöttétel végett, hivatalos tisztelettel értesitem, hogy zubraczei illetőségű (Galicia) Petiro Wokiej földmivesnek, 5 éves, sárga színű, kis termetű kanca lova az 1901. évi június hó 24-én este a zubruczei legeről megszökött s állítólag Telepőcz községe felé ment. Körözését ezennel elrendelem.

Z.-Szinna, 1901. július hó 8-án.

Kossuth Elek, főszolgabíró.

1057/I. sz. 901. A sztrópkai j. főszolgabírájától.

Körözwények.

I.

Folyó évi július hó 9-én vagy Brezsnycze község határában egy darab fekete szőrű 2 éves ökör tinó fogott fel s gondozás alá vétetett. Igazolt tulajdonosa felhivatik, hogy az ökör tinó átvétele iránt 15 nap alatt annyival is inkább jelentkezék, mivel ellenesetben az, mint gazdátlan jószág, el fog árvereztetni.

1059/901. sz.

II.

Pankovics Antal orosz-porubai lakos lelkész tulajdonát képező egy drb 2 és 1/2 éves daru szőrű ökör tinó elbitangolt. Körözését elrendelem.

Sztrópkón, 1901. évi július hó 13.

Bárczy Benedek, főszolgabíró.

3442/1901. kig. sz. A bodrogközi j. főszolgabírájától.

Körözwény.

Folyó évi június hó 25-én 1 db. pej szőrű 6 éves herélt ló találtatott Bély községben birtagságban és a községi bíró által vétetett gondozásba. Igazolt tulajdonosa felhivatik, hogy ezen körözwény megjelenésétől számított 15 nap alatt a község bírájánál annál is inkább jelentkezék, mert ellenesetben a ló, mint gazdátlan jószág, az 1894. évi XII. tc. 105 §-a értelmében el fog árvereztetni.

Király-Helmecz, 1901. évi július hó 15-én.

Benesik, főszolgabíró.

184/IV. 1901. ki. sz. A gálszécsi j. főszolgabírájától.

Körözwény.

Folyó évi július hó 11-én Herzföld Lipót huszti lakos kárára 1 drb. barnapej, 9 éves, kehes kanca, éjjel 12 óra tájban Gálszécs községben elszökött és azóta feltalálható nem volt.

Körözését elrendelem azzal, hogy feltalálás esetén hivatalomhoz bejelentés teendő.

Gálszécs, 1901. évi július hó 17-én.

Br. Fischer, tb. főszolgabíró.

3003/901. Tf. sz.

Zemplénvármegye kir. tanfelügyelőségétől.

Felhívom a vármegye területén működő összes tanítókat és tanítónők figyelmét, hogy iskolájuk részére az esetleg szükséges kitémött állatokat lehetőleg Pálr János német-járfalusi (Mosonmegye) tanítónál szerezzék be.

Nevezett tanító sajátkezűleg kitémött állatai különösen szép és természetű kiállításal bírnak s ezért a nagymélt. vallás és közokt. m. kir. Minister ur 1900. évi november hó 8-án. kelt. 73. 478 számú rendeletével megvételére már valamennyi hazai iskolázak ajánlotta. — A hozzám most beküldött árjegyzékből pedig állatainak rendkívüli olcsóságáról s nagyobb

összegű megrendeléseknél kedvező fizetési feltételeket ígérő ajánlatáról is meggyőződtem; tehát kitémött állatainak minél-nagyobb mennyiségben leendő megszerzését igen melegen ajánlom.

Sátoralja-Ujhely, 1901. július hó 15-én.

Beregszászy István,
kir. h. tanfelügyelő.

1684/rk. 901. S.-A.-Ujhely rendőrkapitányi hivatalától.

Körözés.

Luterán Mihály itteni lakos Julia nevé 13 1/2 éves leánya a f. hó elején Sátoralja-Ujhely városából eltávozott és nyomtalanul eltűnt. Felkéretnek az összes közbiztonsági hatóságok, hogy az eltűnt leányt a'bbi személy leírás alapján nyomoztatni és feltalálás esetén hivatalomat értesíteni sziveskedjenek.

Neve: Luterán Julia, Születési helye S.-A.-Ujhely. Születési éve 1888. Vallása: róm. katol. Termete: nővéban korához mért kicsi, Area: kerek. Szeme: szürke. Szemöldöke: szürke, orra: rendes. Szája: rendes. Haja: szőke. Fogai: épek. Különös ismertető jele nincsen. Beszél: magyarul. Ruházata Távozáskor: kék fehér pettyes szoknya ugyanily rekli, fehér kopott fejkendő, meztláb.

Sátoralja-Ujhely, 1901. július hó 17-én.

Schmidt Lajos, rendőrkapitány.

Heti naptár.

Vasárnap	július 21. F. 8 Legss. Meg.
Hétfőn,	július 22. Mária Magd.
Kedden,	július 23. Apollinár pk.
Szerdán,	július 24. Krisztina sz.
Csütörtökön,	július 25. Jakab aps.
Pénteken,	július 26. Anna assz. †
Szombaton,	július 27. Pantaleon.

Nyilt-tér. *)

Míg a logutóbbi időnkig egyetlen víz sem volt egészen biztosan adagolható a vérköpésben, szívbajban és asthmában szenvedő embereknek, az újabb kísérletekből kiderült, hogy ilyeneknek egyedül a

"MARGIT"
GYÓGYFORRÁS
Margittelep, Beregmegye

vize ajánlatos fogyasztásra, a mely ezek mellett nemcsak a húgyszervek betegségeiben a legjobb víz, hanem a legkitünőbb borvíz s enyhén sós ize miatt mindenki, még a legkisebb gyermekek is a legszívesebben veszik magukhoz a gyomor és légeső hurutos megbetegedéseinek.

Országos főraktár:

ÉDESKUTI L. Budapesten,

csász. és kir. udvari szállító.

Ásványvíz nagykereskedő.

Kapható mindenütt.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget A szerk.

A szerkesztő postája.

A „Pánszláv izgatás felvidékünkön“ c. alatt lapunkban megkezdett felvilágosítás folytatásul a heti posta nagy jelentőséggel bíró köziratokat hozott szerkesztőségünkbe. — Nyilatkozik Gulovics János viravai gk. esperes, kinek elnöklete alatt a famózus határozat hozott, — nyilatkozik Tutkovich Bertalan, Izb.-Radvány hazafias érzésű gk. papja, kit a „tizenegyek“ ötöd magával leszavaztak, — előttünk vannak az orosz nyelven megjelent lapok közléseinek magyar fordításai, melyekben az öt igaz magyar érzésű orosz papot a „tizenegyek“ diffamálták, — végül előttünk van Felvidéki is a maga ultimátumával. — Mindezeknek a közléseit azonban mai számunk el nem bírván, a terjedelmes köziratokat tisztelettel félre tettük azért is, hogy azok irányzatai felett kellően medítálatván határozhatassuk el magunkat: ha közre adjuk-e a „Zemplén“ jövő számában?

R. — Homonna. Most az egyszer — a mint veheted is észre — megelőztek. Jó vakációt!
Sz. — Bukóchezy. Felküldetett.
Rn. Még nincs ok a válaszra.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Éblert Gyula.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Gyakornokul

egy jó házból való fiu felvétetik **Szent-Györgyi Vilmos** üzletébe S.-A.-Ujhely.

Főgymnasiunmi növendékek

(Deák-utca 821. szám alatt) a főgymnasium közvetlen közelében teljes ellátásra felvétetnek. Hat osztályt a helybeli főgymnasiumban jelesen végzett korrepetitor, a háznál. — Czim a főgymnasium igazgató urnál és a kiadóhivatalban.

Tanuló

felvétetik a
„ZEMPLÉN“

könyvnyomdájában

300. I. 901.

Árverési hirdetés.

A nagykövesdi körjegyzőséghez tartozó Kis-Kövesd község vadászati joga, az 1883. évi XX. t.-cz. 3. § értelmében hat egymásután következő évekre **1901. július hó 29-én d. u. 3 órakor** Kis-Kövesd község házánál nyilvános árverésen bérbe fog adni.

Az árverési feltételek alulirt körjegyzőnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Nagy-Kövesden, 1901. július 17.

Knopfler Adolf,
körjegyző.

Tenyészjuh eladás.

Gróf Károlyi László ur ömeltósága radványi uradalmában a tenyésztés felhagyása folytán eladóvá tétetik:

Fésűs kos	32 darab
„ 3-ad és 4-ed fiúnya	581 „
„ tok anyja	137 „
„ nőtény bárány	172 „
Csigája kos	21 „
„ 3-ad és 4-ed fiúnya	316 „
„ tok anyja	102 „
„ nőtény bárány	92 „

Bővebb felvilágosítással a gazdasági intézőség szolgál Vily-pusztán u. p. Mikóháza, Zemplénmegye.

SZEPESI SÁNDOR

GYÓGYSZERTÁRA

AZ ARANY OROSLÁHOZ. UNGVÁRON. ALAPITTATOTT: 1750-BEN.

Nagy kelendőség miatt mindig friss készítmény van raktáron!

A „Liliom-arczenőcs“ hatása meglepő, szeplők, májfoltok, pattanások, pörselemek, orrvörösség ellen, miért is országszerte kedvence a hölgyvilágnak! Számtalan elismerést tartalmazó levelek és köszönő iratok!

A „Liliom-szappan“ az arczenőcshez kizárólag használandó, mert rendkívül lágyító hatása van az arczbőrre, kellemes illata által reggeli mosásra alkalmas.

A „Liliom-hölgypor“ a legfinomabb puder, feltűnés nélkül kitűnően tapad, kel-

lemes virágillata van s az arcznak természetes, üdéséget kölcsönöz.

A „Liliom-mosdóvíz“ reggeli használatra kipróbált szépitő-szer.

Legújabb különlegesség „Agáta“ arczeréme. Különösen oly egyéneknek, kiknek arcuk állandóan zsiros tapintatu. Ezen arczeréme első sorban megszünteti az arcot ezen kellemetlen zsirosságtól, de ugyanakkor a legrövidebb idő alatt tisztítja meg szeplő, májfolt és mindennemű arc-tisztítalanságtól. Egy tégely ára 1 korona.

Csak akkor valódiak, ha az oroslán-védjeggyel vannak a készítmények ellátva.

Minden, újságokban hirdett specialitás állandóan raktáron tartatik és a nagyközönség kényelmére eredeti árban kapható.

4662/1901. tk. sz.

Hirdetmény.

Izbugya-Béla községhez tartozó **Valentócz** pusztá telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendelet-hoz képest átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38. és az 1891. évi 16. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t. cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatban foganatosították.

E czézből az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1901. évi szept. hó 10-én fog kezdődni.**

Ennélfogva felhivatnak:

1) Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazottak által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netáni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekjegyzőkönyv végleges átalakítása után, a téves átvezetésekkel eredhetők kifogásaikat, jó hiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetők.

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de a tkvi bekebelezésre alkalmas okiratok nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15-18. és az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos, az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szívesen ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték kedvezményétől is elesnek.

3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy egyéb megszünt jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak kitérését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvitása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Homonnán, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1901. évi július 4-én.

Dezső, kir. jbiró.

Eladó ház.

Özv. Burger Jónásné hagyatékához tartozó Kazinczy-utca 667. szám alatt lévő ház eladó. — Ugyszintén különféle **butor- és konyhaberendezések** és egy Wertheim cassa augusztus 4. és 5-én szabad kezből eladotnak.

Felvilágosítást nyujt **özv. Schwarcz Mórné** (lakik a Weinberger Dávid-féle házban.)

Kapható Malátsik György fűszer-kereskedésében Sátoralja-Uhely.]

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkitűnőbb és legbiztosabb a **FÖLDES**-féle

Margit-Kréme

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan, és zsirmentes.

Ezen világhírű arczenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát, (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arcot fehérré, simává és üdévé varázsolja. Legkitűnőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

Ára: kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt. Margit hölgypor 60 kr., Margit szappan 35 kr., Margit fogpép (Zahnpaste) 50 kr., Margit arcviz 50 kr.

Számtalan elismerő és köszönő levél!

Postán utánvétellel vagy a pénz elzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN
gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszerárban -drogeriában és illatszert-kereskedésben.

Főraktár:
S.-A.-Ujhelyben: Kincsesy Péter és Widder Gyula gyógyszerárban.

Csodás, gyors hatásu.

Az elismert legjobb és legkitűnőbb

Aczél ekék 1, 2, 3 és 4 baráz dásuak

Rét, moha, tagozott és diagonal Boronák
Gyűrűs és sima aczél lemez, földi hengerek, Agricola vetőgépek, **Arató-gépek** fűnek, herének, Szénagyűjtők és arató gereblyék, Szénafordítók, Szabad-aszaló készülék gyümölcs és főzeléknek, Bor és gyümölcs satók, Gyümölcs és szőlőzuzók és bogymorzoslók, Önműködő szabadalmazott szőlő fecskendő „SYPHONIA“, Tormáncs és vértetű pusztításra Szállítható takarék tűzhelyek,

legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak

MAYFARTH PH. és Társa

es és kir. kiz. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntődék és vashámorművek. Alap. 1872. BÉCS, II/I. Taborstrasse 71. 750 munkás. Kiténtelve több mint 400 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék és számos elismerő levél ingyen. Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek.

Cséplőgépek

szabad. új Kenőgyűrűvel ellátott görgős csap-
ágyakkal, kézi-, járgány- és gőzhajtásra,

Járgányok

1-6 vonóállat befogására,
Legújabb gabona-tisztító-rosták,
Trieurak és kukorica morzsolók
Szecska vágók, darálóok répavágók
Széna és szalmaresek nyugvók és szállíthatók, valamint minden más fajta gazdasági gépeket

Legnagyobb cipő- és uri divat-raktár.

Halász Herman ezelőtt özv. Rózsásy Lajosné Sátoralja-Ujhely, főtér.

Czipők csak a legjobb anyagból a lelegeánsabb alakban nálam olesón beszerezhetők.

Egyedüli raktár a gomb, füzös és zugg nélküli „Triumph“ czipőknek, mely egy érintéssel fel és lehuzható.

Óriási választék

uri divat-czikkekben,

u. m. legfinomabb férfi és fiu bel- és külföldi kalapokban, finom fehér és szines ingek, gallérok, kézelők és a legizlésebb nyakkendőkben, olesó árakban.

Izléses séta- és táncz spangeres czipők.

Elismert legjobb

minden színben.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a „Vadász-kürt“ szállodát odahagyva, a „Club“-kávéházammal kapcsolatos

„Korona“ szállodámba

helyezkedtem át és minden törekvésem oda fog irányulni, hogy t. vendégeimet úgy mint eddig, ezután is minden tekintetben kielégítek, a mi annyival is inkább sikerül, mivel „Korona“ szállodámat már eddig is úgy berendezésre, mint kiszolgálatra nézve a fővárosi szállodák színvonalára emeltem.

Azon versiókkal szemben pedig, mik személyemre nézve keringtek kijelentem, hogy nekem soha eszem ágába sem volt ezen várost, amelyhez oly kedves emlékek fűznek, elhagyni és nem is fogom soha!

A n. é. közönség b. pártfogását kérve maradtam

Teljes tisztelettel

Bock Imre.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetítem

Jó hírnevű vendéglőmben kitünő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely, Korona u.

Milleniumi kiállítás 1896. Nagy milleniumi érem. STAHEL és LENNER Budapest,

Trieur- és lemezlyukasztó gyár.

Gyár: Katona József-utca 8. sz. Margithid és nyugoti pályaudvar közt.

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai.
Lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági célokra.

Árjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Szöllő gazdák, borkereskedők, hatóságok és tüzoltó-egyesületek figyelmébe.

DEUTSCH ADOLF

alapít. 1890 első s.-a.-ujhelyi hordógyára alapít. 1890

Sátoralja-Ujhely.

Van szerencsém b. tudomására hozni, hogy a s.-a.-ujhelyi

HORDÓGYÁRAMBAN

mindenféle nagyságu hordókat készítek, a legkisebb ántalagtól a legnagyobb hordóig, valamint

szüretelő, taposó és fürdő-kádat

minden megrendelendő nagyságban a legjutányosabb árban. Különösen ajánlom a t. községek, gazdák és tüzoltó-egyesületeknek a nálam készített

VIZES HORDÓKAT (gömbölyü vagy ovál)

mely kitünő gyártmányaim számtalan község és tüzoltó-egyesületnél használatban van és melyek még eddig minden más hasonló gyártmányok közül jószáguk és tartósságuk által kitünnek.

Fonto!!! Hordógyáramban, mely már több év óta fennáll, esakis a legjobb minőségü hegyi tölgyfa anyagot használok, de kívánatra elválllok mindenemü fenyőfából készítenő munkákat is és képes vagyok bármily megrendelésnek a legrövidebb idő alatt eleget tenni.

Számos rendelést kérve maradok kiváló tisztelettel

DEUTSCH ADOLF,

hordó-gyáros.

S.-A.-Ujhely, Rákócy-u. (saját házámban.)

Gimnáziumi tanuioik.

teljes ellátást és gondos felügyeletet találnak a főgimnázium közelében egy nyugalmazott tanárnál. Ugyanott a zongorában és német nyelvben is alapos oktatás nyerhető. — Megkeresések „Nyugalmazott tanár“ czimére Barátság 820. sz. alá Sátoraljaúj helybe intézendők.

Irodai alkalmazást

keres német anyanyelvü, de a magyar nyelvben is teljesen jártas és még egészen munkabíró nyugdíjas férfi. Címét megmondja, vagy levélben közli: a kiadóhivatal.

L I P I K

Szlavóniában.

I. raugu fürdőhely.

Egyetlen jódtartalmu alkalikus hóforrás (61° C.) a kontinensen.

A lonjavölgyi vasut állomása (Dugosellon át.) Azonkívül Pakrac Lipik déli vasut állomás. (Zonatarifa) közvetlen kocsiosszokottetéssel május szeptember Szeged-Lipik. d. u. 434 és vissza Lipik-Szeged d. e. 835.

Kitüntetve: Budapest, Bécs, London, Róma Brüsszel. Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és vendéglő, nagyszabásu park, fedett sétány, kitünő gyógyszállodák, gyermek gyógyintézet, pompásan berendezett fürdőépületek. Villanyos világítás.

Felülmulhatatlan hatásu, gyomer-, bél- é gégéhurutnál, köszvény és csúzó bajoknál, ischiasnál, csontbajoknál, mindennemü hurutos bántalmaknál, valamint minden mirigy- és vérbeteg égeknel.

Hivatalos fürdőorvos: Szemerey Bertalan dr. Jódhóvíz szétküldése egyenesen a forrástól, továbbá Édeskuty L. czégtől Budapeston.

Jódforrá ó közvetlen a fürdőigazgatóágnál rendelhető. — Bővebb felvilágosítással szolgál

A fürdőigazgatóság.

Osztraui kovács köszönet

jutányos áron ajánl

Klein Géza Sátoraljaúj hely,
(Papsor-utca.)

Az 1836-ik év óta ismeretes
Alapi Salamon Géza-féle

Szulini Korona Forrás

legszensavdusabb — nem másavval telített természetes ásványvíz.

Kitünő gyógyital

gyomor-, bél-, hólyag-, légeső- és gégehurut ellen.

Hazánk legjobb borvize.

Savanykás borral vagy gyümölesszörppel — főleg nők és gyermekek számára — kitünő idütő italt szolgáltat.

Országos főraktár:

Kónya Miklósnál Eperjesen.

Kapható azonkívül minden füszer és ásványvíz üzletben.

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár

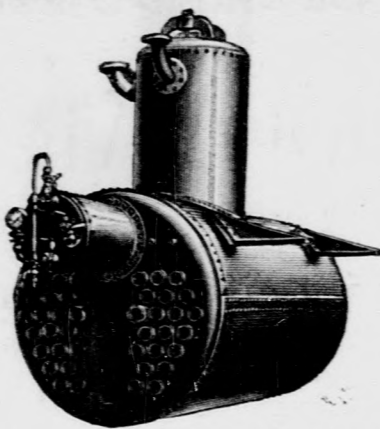
Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (saját házában).
Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézősége, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mészből fölölködtek, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilönkint 16 krtól fölfelé szállítanak és a mi a festék szintisztaságát illeti, azonos az olajfestékkel.

Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Alapítva

1866

Alapítva

1866

FLEISCHER ÉS TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje
Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánl:

Gőzkazánokat,
Szesztartályokat,
Viztartályokat,
Gőzgépeket,
szeszgyár berendezéseket,
Malomberendezéseket,

Bor-eladás.

1889. évi saját termésű valódi hegyaljai

szamorodni és asszú-bort

üvegenként is eladok.

Szamorodni 3 K. 20 f. Asszú 6 K. Finomabb asszú 10 K.
literenkint.

könyvkereskedő **LÓVY ADOLF S.-A.-Ujhely.**

Szöllőbirtokosok
és borkereskedők figyelmébe!

Van szerenesénk a helybeli és vidéki n. é. közön-
ség b. tudomására hozni, hogy itt helyben egy

hordógyárat

rendeztünk be, a hol is **gönczi hordókat**, minden-
nemű **taposó és fürdő kádakat**, **nagy vizes**
hordókat, **tűzoltó viztartályokat** és minden e
szakba vágó munkákat és javításokat saját készítményű
száraz és kitűnő minőségű **hegyi dongákból**
Schleisz Ferencz helybeli kádármester által állit-
tatjuk elő, a legszebb és legtartósabb kivitelben.

Az árak igen jutányosak, miért is a n. é. közön-
ség szives megbizását kérve maradtunk

tisztelettel

BLUM ÉS KLEIN.

Kossuth-utca 165. szám.

Idült légcső, tüdő, gyomor, és bél-
hólyaghurutban, húgykő és fővénykórban
szenvedőknél az országszerte **páratlannak** ismert és
használt üdítő ital a

PARÁDI

égyvényes, kenes savanyu viz

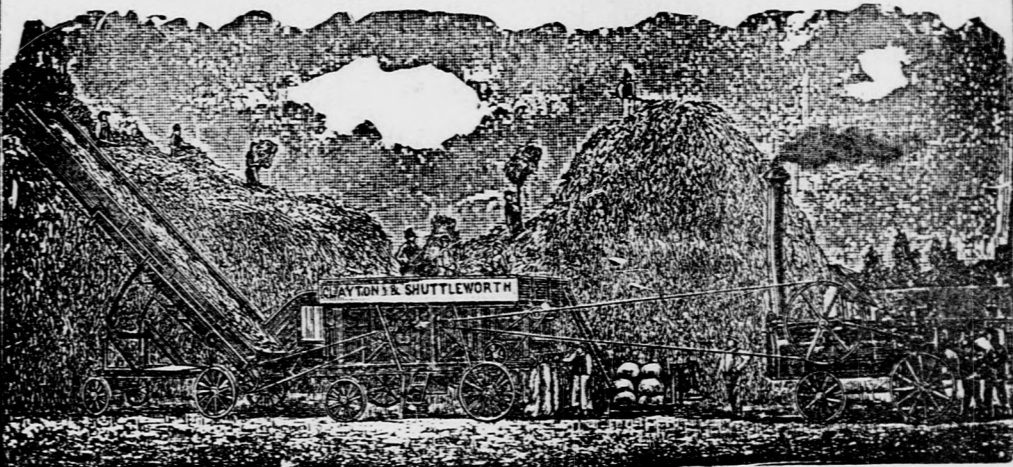
hatalmas gyógyerővel bir, különösen ott, hol az
ivóvíz rossz, vagy ahol gerjes és járványos betegségek
szoktak uralkodni, **igen ajánlható.**

Kizárólagos főkrár Sátoralja-Ujhely részére

MALÁRTSIK GYÖRGY

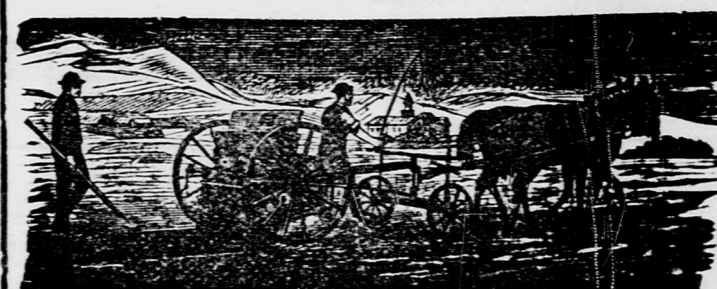
mindennemű bel- és külföldi természetes ásványvizek
fűszer-, esemege- és gyarmatárú kereskedésében.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút
63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek
továbbá járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyosók, kaszálok- és
aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

2 1/2 egész 12 lóerőig,
szalmakaszalók,
konkolyosók, kaszálok- és
aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

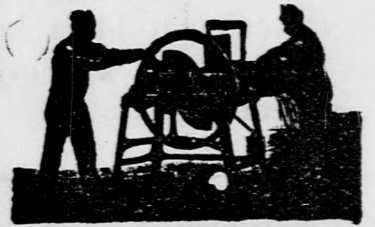
„Columbia-Drill”

legjobb sorvetőgépek,
szecsavágók, répvágók,
kukorica-morzsolók,
darálóok, 5-10-malmok,
egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiad-
natra ingyen és bérmentve
küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
locomobil- és cséplőgép-gyára.

Tenyészmarha eladás.

Méltóságos gróf **Lónyay Elemér** ur bodrog-
olaszi törzskönyvezet Intháli tehenészetéből eladó:

12 darab 8-12 éves számfeletti tenyésztésre alkal-
mas felfolyatott és leellet tehén.

9 darab 4-5 éves borjas, leellet és felfolyatott
számfeletti tehén.

10 darab 3 éves borjas és felfolyatott üsző.

Megtékinthetők B.-Olasziban (Zemplénm. vasút,
távirda és posta állomás) az uradalmi intézőségénél és
ugyanott a megszabott becsáron meg is vehetők.

Uradalmi intézőség.